

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 210 (8916)

TRST, nedelja, 8. septembra 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

Izjava SKGZ

o novem urbanističnem načrtu devinsko-nabrežinske občine

Devinsko-nabrežinska občina je bila kot najzapravnejša slovenska občina na Tržaškem v celotnem povojnem razdobju pod najhujšim raznarodovalnim pritiskom. Najprej z begunskimi naselji v okoliščini etnično prislusnega spraznanja etnično značilna njenega ozemlja, kasneje in tudi sedaj z nekontrolirano gradnjo. Ta proces se vedno bolj zaostreva. V prvih povojnih letih so Sloveni predstavljali 87 odst. prebivalstva občine, leta 1961 se je njihov delež znižal na 50 odst., leta 1971 pa samo na 38 odst.

Zaradi tega je tudi razumljivo, da se je okrog popravkov regulacijskega načrta, oziroma o novem načrtu, vnela široka razprava. V najrazličnejših pritiskih so prisotne tudi slovenske nenaklonjene sile, ki bi rade dosegle zazidavo celotnega obalnega področja in tako Slovence dokončno oddaljile od morja. Iz tega morda izvirajo poskusi, da se obravnava prenese s krajevnih ravni in da se o načrtu razpravlja, kot da bi šlo za vprašanje pokrajinskega, češnjelega in celo vsedržavnega značaja.

Obravnava devinsko-nabrežinskega načrta mora temeljiti na poslednem spoštovanju volje in interesov celotnega prebivalstva in od vseh političnih sil večkrat uradno podprane obveze, da je treba prenehati z raznarodovanjem, do katerega prihaja v raznih oblikah in to tudi v takih, ki na videz objektivni ukrepi pospešujejo naseljevanje tujcev.

Celotno devinsko-nabrežinsko občino je treba obravnati kot celoto, ker urbanistični posegi na nekem delu področja nujno vplivajo na druge. Zato ni mogoče pristajati na stališča, da se dva dela devinsko-nabrežinske občine obravnava ločeno, posebno se, če se prepusti vpliv na obalno področje italijanski, na naselja v zaledju pa slovenski narodnostni skupnosti.

Nujno je torej potrebno uveljaviti načelo, da je treba omejiti nove naselitve v občini in da je zaradi tega treba tudi do skrajne mere omejiti področja, ki so za gradnjo stanovanjskih hiš, iz istega vzroka se ne sme podvojiti eukslo ribiško naselje in je njegovo širjenje dopustno samo v skladu z naravnimi potrebami v naselju živečega prebivalstva. V ta okvir spada tudi zahteva, da je treba razpoložljive prirodne lepote in prirodne možnosti izkoristiti v najboljši možni obliki za turistični razvoj in za razvoj trgovskih dejavnosti, za katere obstajajo v devinsko-nabrežinski občini ugodni pogoji. Še zlasti pa je pomemben in nujen razvoj dveh športnih in rekreacijskih centrov za domačine in za zunanje turiste.

Pri projektiranju turističnih objektov je treba upoštevati predvsem zahtevo, da se turistični objekti v nobenem primeru ne morejo spremeniti v stanovanjske hiše kakršnekolik vrste. V tem primeru ne gre samo za razmetavanje naravnega bogastva, ampak predvsem za nov spekulantski napad na narodnostni značaj slovenskega ozemlja.

Posebno in zelo pomembno poglavje predstavlja razvoj kraških vasi. Izkušnje dokazujejo, da ostra zapora ne rešuje ohranitve značaja naselij, kor sil domačine, da zapuščajo svoje domove in tako vasi s svojo značilnostjo propadajo. Zato je nujno potrebno omogočiti naraven razvoj vasi v skladu s potrebami krajevnega prebivalstva, kar je treba urediti na ustrezen način z regulacijskimi posegi in normami ki pa morajo hkrati onemogočiti gradnje novih naselij.

Seveda pa vsa ta vprašanja ne spadajo samo v okvir obravnave urbanističnega načrta, temveč so sestavni del vsakodnevne urbanistične in gradbene problematike in torej tu-

di bistveno vprašanje politične usmeritve devinsko-nabrežinske občine. Vsekakor ni mogoče vsega urediti, predpisati in preprečiti s splošnimi načrti, temveč gre tudi za vsakodnevno prakso uprav in njih odločitve.

Slovenska javnost v teh dneh posebno pozornost spremlja o regulacijskem načrtu devinsko-nabrežinske občine in je razumljivo, da bo še zlasti s posebno občutljivostjo zasledovala nadaljnji razvoj. Pozornost pa je še posebej na mestu, kadar gre za krajevo prebivalstvo in to še s posebnim poudarkom, ko se razpravlja o usodi kraških vasi. Sodelovanje ljudi in demokratično posvetovanje nikakor nista prazna termina in sta tudi glede urbanističnih, torej zelo ključnih vprašanj, dokazala svojo upravičenost in učinkovitost.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza meni, da je njena dolžnost, da glede tega takoj vznemari vprašanje opozoriti slovensko javnost, slovenske in italijanske demokratične politične sile, na nekatera načela, ki morajo prevladati pri obravnavi in odločitvah regulacijskega načrta devinsko-nabrežinske občine, da bodo prišli do izraza resnični interesi vsega prizadetega, torej tudi slovenskega prebivalstva občine.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza

PO POGAJANJH MED LIZBONO IN VODITELJI FRELIMO

V Lusaki podpis sporazuma o neodvisnosti Mozambika

LUSAKA, 7. — V velikem salonu rezidence zambijskega predsednika Kaunde sta danes ob 12.30 po krajevnem času portugalski zunanji minister Mario Soares in voditelj fronte za osvoboditev Mozambika - FRELIMO Samora Machel podpisala sporazum o priznanju popolne neodvisnosti Mozambika. Ta država, ki je bila približno pet stoletij pod Portugalsko, po postala neodvisna 25. junija prihodnjega leta. V prehodnem obdobju bo državo upravljala začasna vlada, ki bo ustanovljena prihodnji teden in v kateri bo imel FRELIMO odločilno težo. Sporazumom, ki je bil danes podpisan, je bilo tudi uvedeno premirje, ki je takoj stopilo v veljavo in je napravilo konec več kot desetletni krvavi vojni med portugalskimi orožnimi silami in partizani osvobodilnega gibanja.

Sporazum predvideva tudi imenovanje visokega komisarja za Mozambik, ki ga bo izbral portugalski predsednik Antonio De Spínola. Ministrstvo nove vlade bo sporazumom izbrali predstavnik FRELIMO in portugalski visoki komisar. Nova vlada bo štela devet ministrstev, ne bo pa imela ministrstev za obrambo in za zunanje zadeve, kajti ta dva resorja bosta v prehodnem obdobju ostala v portugalski pristojnosti. Sporazum predvideva tudi ustanovitev mešane vojaške komisije, ki bo nadzorovala nad spoštovanjem premirja. Začasna vlada bo sestavljena iz nacionalni policijski organ, ki bo skrbel za vzdrževanje reda. Portugalska pa se je s sporazumom obvezala, da bo vojaško pomagala osvobodilnemu gibanju v prehodnem obdobju za zaščito teritorialne integritete Mozambika. To pomeni, da bo morala Portugalska vojaško intervenirati v sicer dokaj neverjetnem primeru, da bi eden od rasističnih režimov Južne Afrike poskušal oborožen napad na Mozambik.

Sporazum so podpisali na kratki svečanosti, ki ji je predsedoval tudi zambijski predsednik Kaunda. Sam Kaunda se je ob podpisu pogovoru poudaril važnost sporazuma, ki je bil podpisan v Lusaki, kar je bil pomemben korak v razvoju države. Kaunda je izrazil poudaril, da Portugalska niso krivi, če v Angoli še ni takih sil, ki bi bile sposobne nadomestiti staro kolonialno oblast.

SREČANJE FINANČNIH MINISTROV BOGATEGA ZAHODNEGA SVETA

POSVET O INFLACIJI IN DENARNIH TEŽAVAH KI PRITISKAJO NA SVETOVNO GOSPODARSTVO

Na posvet so povabili tudi italijanskega zakladnega ministra in guvernerja «Banca d'Italia»

PARIZ, 7. — Srečanje finančnih ministrov ZDA, Zahodne Nemčije, Velike Britanije, Francije in Japonske se je začelo danes popoldne v gradu Camps Sur Marne, kakih 20 km od Pariza. Zanimanje za srečanje ministrov, ki imajo v rokah denarne zadeve v petih najbolj bogatih državah na svetu, je v Parizu izredno veliko. Ministri bodo zasedali danes in jutri.

Zasedanje je danes potekalo v polni tajnosti. Z ministri sedijo za mizo tudi guvernerji državnih bank. Takoj ob začetku zasedanja, ki se je začelo pod predsedstvom francoskega finančnega ministra Fourcerea, so sklenili povabiti na posvet tudi italijanskega zakladnega ministra Colomba in guvernerja «Banca d'Italia» Carlia. Colombo in Carli sta že nočjo odpotovala v Pariz. Predvidevajo, da se bo konferenca končala jutri popoldne in da bodo imeli finančni ministri takoj nato tiskovno konferenco.

Francoska policija je zaprla vse ceste in poti, ki vodijo v grad, kjer zasedajo ministri in guvernerji narodnih bank. Nič se ne sme približati gradu, niti časnikarji. Po nekaterih vesteh, naj bi se pred začetkom konference sestala francoski finančni minister Fourcerea in finančni minister ZDA Simon.

Ker ni nobenih uradnih vesti o vsebini pogovorov, pariski finančni in gospodarski strokovnjaki menijo, da se lahko pričakuje, da se bodo na tem posvetu finančni ministri in guvernerji narodnih bank dogovorili o pobudah, ki bi jih bilo treba sprejeti, da se o-mogoči svetovnemu gospodarstvu da vzdrži sedanjo krizo, zlasti pa se obdobje, ki bo potrebno, da se poskrbi za porazdelitev mednarodne denarne likvidnosti. Ob-

nem poudarjajo, da se mora Evropa vztrajno prizadevati, če hoče preživeti gospodarsko krizo, da obdrži v svojih blaginjah vsaj del petrodolarjev, da bo lahko vzdržala konkurenco New Yorka na denarnem trgu. Kljub temu pa bi to ne zadostovalo, če ne bi znale zahodnoevropske države razpolagati z denarno likvidnostjo, ki se ustvarja z nakupom oziroma prodajo nafte tudi v obliki dolgoročnih posojil. Vse to se zdi seveda zelo zapleteno. Dejstvo pa je, da morajo zahodnoevropske države dati velik del svojih valutnih rezerv ali pa se celo zadolževati za nakup nafte. Če ta denar beži iz Evrope, je razumljivo, da ostane v evropskih blaginjah velika praznina, ki jo večina gospodarstev evropskih držav ne more dopolniti z večjo proizvodnjo in večjim izvozom.

Ministri in guvernerji se bodo gotovo tudi spopadli z vprašanjem inflacije, ki narašča iz meseca v mesec in ki razjeda temelje tudi najbolj trdnim gospodarstvom na Zahodu. Do sedaj, se je vsaka posamezna država zase, na svoj način spoprijela z bojem proti inflaciji, kar je rodilo sorazmerno malo uspehov. Poskus boja proti inflaciji, s tako imenovano «drsečo» vrednostjo valut je v bistvu propadel, ker so se ga sčasoma okoristili predvsem mednarodni denarni spekulanti in s tem v posameznih državah še bolj zaostri razvedrotenje valute. Zato, menijo pariski finančni strokovnjaki, je treba iskati nove dogovore in začeti reševati vprašanje mednarodnih denarnih odnosov, ker je tradicionalni zahodni denarni sistem sedaj že popolnoma odpovedal. V tej zvezi je pričakovati, da se bodo na posvetu dogovorili, kako bodo nastopili na prihodnjem zasedanju mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke, ki bo v Washingtonu od 28. septembra do 4. oktobra.

Delegacija ZKJ v Bolgariji

BEOGRAD, 7. — Danes dopoldne je pod vodstvom člana predsedstva SFRJ in predsedstva ZKJ Stevana Doronskega odpotovala v Sofijo državna partijska delegacija Jugoslavije. Delegacija se bo udeležila proslave 30. obletnice

osvoboditve in ustanovitve Ljudske republike Bolgarije. Z istim letalom je na vabilo «Otečestvene fronte» Bolgarije odpotovala na proslavo tudi delegacija Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Na sofijskem letališču so delegacijo pozdravili član politbiroja CK KP Bolgarije, podpredsednik bolgarske vlade Pangelov in drugi visoki partijski in vladni funkcionarji.

Zastopstvo Bundestağa na obisku v SFRJ

BEOGRAD, 7. — V Beograd je danes prispela na štiridnevni o-

bisk delegacija zunanje-politične oodbora Bundestağa pod vodstvom predsednika odbora dr. Gerharda Schroederja. Delegacija, v kateri so poslanci vseh treh strank zastopanih v Bundestagu, so na beograjskem letališču pozdravili predsednik odbora za zunanjo politiko zveznega sveta skupščine Mihajlo Javorski, podpredsednik zveznega sveta skupščine in član odbora Bogdan O. solnik in drugi. Člani delegacije se bodo med bivanjem v Beogradu razgovarjali z delegacijo odbora za zunanjo politiko zveznega sveta skupščine SFRJ in sestali z drugimi jugoslovanskimi političnimi osebnostmi.

OB 30-LETNICI VOLITEV PRVIH ODBOROV LJUDSKE OBLASTI

Družba je dolžna pomagati zaostalim partizanskim Brkinom

To sta poudarila Branko Babić in Aleš Bebler na proslavah v Materiji in Pregarju, kjer sta bila odkrita spomenika dvema partizanskima junakoma Francu Segulinu-Boru in Rudiju Mahniču-Brkinu

ko Babić - Vlado, Borov soborec in aktivist, predvojni komunist, ki je prikazal lik človeka, katerega so odkrili spomenik. Prikazal je Borovo skromnost in razgledanost, zavzetost in predanost v boju, njegove velike zasluge pri strnjevanju slovenskih antifašističnih sil in pri povezovalni delu s italijanskimi antifašističnimi silami v Trstu v onih odločilnih dneh, ko se je bil odločil svoj protinacifazizmu. Svoj govor je Branko Babić nadaljeval takole: «Sredi tega neumnega dela je padel Padel je v zasedo gestapa in italijanske fašistične policije. Padel je kot žrtev izdajstva 5. novembra 1944. Prijeli so ga in odgnali v gestapovske zapore, kjer je bil strahotno mučen ne da bi bil karkoli izdal. Ostal je revolucionar do kraja. Dva meseca in pol je trajalo mučenje. Gestapo do konca ni ugotovil njegove prave identitete. Bor je končal v Rižarni v drugi polovici januarja leta 1945 pod imenom Ivan Ribica, pod imenom Tora, ki ga je imel na ponarejeni osebnih izkaznicah, ki so jo pri njem dobili ob aretaciji. Tako je ugasnil njegov mlado in obetavno življenje tako rekoč na pragu svobode».

lo njegovo mlado in obetavno življenje tako rekoč na pragu svobode».

«Ko te dni — je nadaljeval Branko Babić — ob prazniku Brkinov odkrivamo to in podobna zgodovinska obeležja, se spominjamo vseh, ki so dali svoja življenja za našo svobodo. Spominjamo se sijajnega brkinskega ljudstva, ki je v NOB tako močno sodelovalo in dalo velike žrtve. Ni je bilo vasi ne hiše v Brkinih, kjer bi ne bil partizan sprejet in nahranjen. Na stotine brkinskih fantov in mož je bilo v NOV in se borilo na raznih bojiščih naše domovine. Spominjamo se sijajnih brkinskih deklet, ki so kot kurirke in obveščevalke bile vedno pripravljene sprejeti in izvršiti katerokoli nalogo, pa če je ta bila še tako težka. Težko je pozabiti te sicer težke, vendar pa veličastne delo. Od tega je minilo že tri desetletja. V tem času je naša domovina dosegla velik razvoj na vseh področjih družbenega življenja. Brkini pa niso šli v korak s tem razvojem. Zaostali so v svoji nemosti, da bi sami obvladali objektivne težave, ki so jim stale na poti in ki so jih pripelale v določeno gospodarsko in kulturno izolacijo. Če je to tako in očito je, da je tako, potem je skrajni čas, da družba kot celota prisloži na pomoč, da bi se te objektivne ovire in težave premagale. Ne gre za to, da bi Brkinom nekaj podarili. Ustvariti je treba pogoje, ki jim bodo omogočili, da bodo sami s lastnim delom ustvarjali in si gradili lepšo prihodnost. Saj Brkini niso daleč, nekje na robu sveta, kot se temu pravi. Blizu so razvitih središč, le nekaj desetlin kilometrov, kar danes ne predstavlja nobene daljave. Odpreti je treba Brkine tem središčem in narobe. Zato je treba pozdraviti sedanjo pobudo obalnih in kraških občin ter akcijo za pomoč Brkinom. Zeleti je le, da bi ta pobuda ne ostala na pol poti in da bi vzpodbudila še širšo družbeno skupnost, vso slovensko javnost, podobno kot jo je akcija za Kozjansko. S tem ne bomo samo gospodarsko in tudi drugače valorizirali ta prelep košček domovine, ampak se bomo tudi odločili Brkinom za vse, kar so dali v narodnoosvobodilni vojni zase in za vso našo skupnost, je zaključil svoj govor Branko Babić.

Po odkritju spomenika in po položitvi vencev pred spomenik, ki ga je napravil akademski kipar Jože Pohlen, je inž. Stane Renčelj s kratkim nagovorom sprejel četo domače mladine v teritorialno partizansko enoto, kulturni program sta izvajala godba na pihala iz Kopra ter mešani pevski zbor iz Divače, gledališka umetnica Milena Godina, sestrnica Franca Segulina - Bora pa je pred spomenikom recitala M. Bora «Maters», vtem ko je prej častna četa JLA izstrelila tri častne salve.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Danes osrednja proslava na Visu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 7. — Na Visu se je danes pričela dvodnevna proslava 30. obletnice prihoda vrhovnega štaba narodnoosvobodilne vojske, centralnega komiteja KP Jugoslavije in Tita na otok. Začetek proslave je bil obeležen s slovesno sejo občinske skupščine, katere so se med drugim udeležili odposlanec predsednika republike, tajnik izvršnega komiteja predsedstva CK Zveze komunistov Jugoslavije Stane Dolanc, delegacija zveze pod vodstvom predsednika CK ZK Hrvatske Milke Planinc, delegacija jugoslovanske ljudske armade, kateri je načeloval namestnik zveznega tajnika za ljudsko obrambo generalni polkovnik Miloš Šumanjić, in druge ugledne osebnosti. Na seji je namestnik predsednika občinske skupščine Irko Žitko govoril o pomenu otoka Visa v narodnoosvobodilni borbi ter prikazal zgodovino in povojni razvoj otoka. Žitko je med drugim poudaril, da se je v partizanskih enotah borilo nad 1000 prebivalcev otoka, od katerih je 236 dalo življenje za svobodo in neodvisnost. Vis je bil v osvobodilni vojni baza, preko katere se je vzpostavila zveza z zaveznicami. Preko otoka je bilo evakuiranih 35 za borbo nespodobnih ljudi in 12 ranjenec. Prav tako so se preko Visa vrnila v domovino brigade, prva letalska eskadrila in prva tankovska brigada.

Osrednji del proslave bo jutri, veliki ljudski zbor, na katerem bo govoril odposlanec predsedstva republike Stane Dolanc.

B. B.

VOJKO KRPAN

Začetek proslav na Visu. Na sliki prihod tajnika izvršnega biroja predsedstva ZKJ Staneta Dolanca na Vis

Požar uničil sežansko «Iskro»

SEŽANA, 7. — Začelo se je daniti, ko je v Sežani sirena naznaila velik požar. Nekaj po 4. uri zjutraj je izbruhnil požar v sežanski «Iskri», v tovarni radijskih sprejemnikov, kjer so ognjeni zublji uničili novo proizvodno halo, ki meri 1.000 kv. m. Škoda znaša — neuradno seveda — okrog en milijardo starih dinarjev. Sežanski gasilci ter številni člani kolektiva «Iskre» so v slabi uri uspeli lokalizirati požar. Na kraj nesreče je prišla posebna komisija ter izvedenice uprave javne varnosti, ki raziskujejo oziroma poizvedujejo o vzroku požara, ki pa še niso izdali uradnega poročila.

Kot smo že omenili je zgorela nova proizvodna hala, ki je začela obratovati v začetku letošnjega leta. Upepela se je hala, v kateri se je odvijal glavni proizvodni proces sežanske «Iskre», kjer so bili postavljeni številni novi dragoceni stroji. Prav gotovo pomeni požar za 500-članski kolektiv veliko škodo, saj je z lansko rekonstrukcijo in sanacijami prišel na zeleno vjevo, kajti do lani se je sežanska «Iskra» nahajala v finančnih težavah. Velik požar pa ne bo pomenil samo ogromno škodo za sam kolektiv, v Sežani, temveč tudi za ostale organizacije združenega dela «Iskre» saj so polizdelki sežanske tovarne v

tesni povezavi s proizvodnimi programi Iskrinih tovarn. Kakorkoli že, ognjeni zublji so s sobotnim divjanjem uničili srce tovarne.

Danes dopoldne se je sestalo tudi vodstvo tovarne ter predstavniki družbeno političnih organizacij v tovarni in sklenili, da bo treba zaostati v proizvodnji čimprej normalizirati.

Organizirali so devet ekip, ki bodo noč in dan skušale upepeljeno halo usposobiti za nadaljnjo proizvodnjo.

Do takrat se bo proizvodni proces odvijal v starem delu tovarne, seveda, če je še kakšen stroj, ki ni poškodovan.

NE BOMO POZABILI!

(Otok Vis pred 30 leti)

Po kapitulaciji Italije septembra 1943 so Nemci hiteli zasedati Dalmacijo, da bi čimbolj zavarovali pomembno prometno žilo, ki je vodila k njihovim vojaškim posadkam v Grčiji. Za sedaj so puščali ob strani velikih srednjedalmatinskih otoke, od koder so vodile poti na osvobodeno ozemlje južne Italije. V začetku oktobra 1943 je prispela v Bari prva jugoslovanska partizanska misija. Otok Vis je postal za dalmatinske partizane nadvse pomembna preskrbovalna baza. Nemci so začutili, da postaja dalmatinska obala manj in manj varna. Z otokov so vpadali na obalo partizani, rušili komunikacije in napadali nemške posadke. Zato so Nemci sklenili, da zasedejo srednjedalmatinske otoke. Sredi decembra 1943 so se izmenada izkrcali na Korčuli, ki so jo poleg dalmatinskih partizanov

brani tudi prekomorci. Oboji so utrpeli težke izgube. Morali so se umakniti z otoka. Močne ofenzivne akcije so Nemci sprožili tudi proti drugim otokom. Skupaj s tisoči civilnega prebivalstva so se začeli partizani organizirano umikati na otok Vis. Ta umik pa je že bil sestavni del vojaškega načrta, ki je veleval, da je treba otok Vis braniti za vsako ceno. Na otok Vis sta se takrat umaknili tudi 1. in 2. prekomorska brigada, ki pa sta se v začetku januarja 1944 pri Pakoštanah prebili na celino in od tam krenili v Bosno.

Nemci so pravilno ocenili pomen otoka Visa. Pripravljali so se, da ga napadejo in zasedejo. Zgodilo pa se je, da niso imeli dovolj ladjevja za tak napad. Zato so ga odlagali in se omejevali na bombardiranje otoka. Obramba Visa je bila poverjena XXVI. diviziji NOV Jugoslavije. Ta pa se je zlasti močno okrepila po prihodu na otok 3. prekomorske in 1. tankovske brigade, nadalje številnih artileristov, prekomorcev in pa letalskih enot. Otok Vis je branilo 16.000 dobro oboroženih borcev skupaj z oddelki partizanskih mornariških enot. Med njimi je bilo nad 5000 prekomorcev, po večini primorskih Slovencev. Ob nemškem desantu na Drvar so enote narodnoosvobodilne vojske z otoka Visa napadale bližnje otoke z okupatorskimi posadkami in jim na ta način preprečevale premik na druga območja.

Otok Vis je bil edino jugoslovansko ozemlje, na katero ni stopil nemški okupatorski škorenj, nanj so stopili Nemci le kot vojni ujetniki.

Dne 7. junija 1944 je prispel na otok Vis tovariš Tita. Na otok so se takrat preselili tudi vrhovni štab NOV Jugoslavije, CK KPJ in nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije. Pomen otoka Visa je tedaj še močno porasel. Vis je postal središče živahne diplomatske dejavnosti. Z otoka Visa je tovariš Tita odletel v južno Italijo na razgovore z britanskim premierom Winstonom S. Churchillom in generalom H. M. Wilsonom, komandantom zavezniške vojske v Sredozemlju. Odnosi med novo Jugoslavijo in zahodnimi zaveznicami so se takrat poslabšali, kor so le-ti v vprašanju Primorske in Istre kazali več naklonjenosti italijanski vladi kot pa upravičnim zahtevam jugoslovanskih narodov. Tako je prvič stopil v ospredje njihov oster boj za pravične meje. V tej zvezi je tovariš Tita ob 2. obletnici ustanovitve 1. dalmatinske brigade 11. septembra 1944 na velikem zborovanju na Visu izrekel znane besede: «Tujega nočemo, svojega ne damo!»

Po prihodu tovariša Tita na Vis se je začel vrhovni štab narodnoosvobodilne vojske uspešno pripravljati na veliko ofenzivo proti okupatorju. Močno je okrepil VIII. korpus, tako da je prerasel v IV. armada. Na Visu se je začel njen zmagovit pohod skozi Dalmacijo, Lik, Istro, Trst, Primorsko in se končal na Korškem s polnim porazom bežeče nemške vojske.

Nekoč smo vedeli za Vis le zaradi velike pomorske bitke pred 108 leti v njegovi bližini, ko sta se udarili avstrijska in italijanska mornarica. Danes vemo o Visu veliko več in cenimo ga kot še nikdar doslej. Tisoči Primorcev in Istranov nam pripovedujejo, kako so ga med NOB spreminjali v trdnjavo, a hkrati izražajo tudi ponos, da so v odločilnih trenutkih tudi oni sami prispevali pomemben delež v skupnem boju jugoslovanskih narodov za osvoboditev domovine. Zato je razumljivo, da je tudi na Primorskem in pri zamejskih Slovenceh v Italiji veliko zanimanje za osrednjo proslavo na otoku Visu 7. in 8. septembra, ki bo posvečena bivanju Tita, CK KPJ in NKOJ na Visu. Na oddaljeni otok na Jadranu bodo tokrat politične delegacije iz vse Jugoslavije. Ob tej priložnosti se spominjamo velikih uspehov jugoslovanskih narodov in veselimo ob misli, da uživa Jugoslavija v svetu velik ugled. Z novo ustavo je državljano SFRJ omogočeno, da sodelujejo pri graditvi domovine. Vse to krepi v nas zamejskih Slovenceh trdno vero, da bomo še bolj vztrajali v boju za naše pravice, ki nam jih sicer italijanska ustava priznava, vlada pa ne potrudi, da bi jih dosledno uresničevala.

S. Z.

ZASEDANJE DEŽELNEGA KOMITEJA KPI

KOMUNISTI ZAHTEVAJO IZREDNO SKLICANJE DEŽELNEGA SVETA

Propad politike leve sredine in z njim povezana resna gospodarska kriza zahtevata temeljite spremembe

Deželni komite KPI je pod predstvom tajnika Cuffara razpravljal o političnem položaju, ki ga označuje obsežna in globoka kriza leve sredine v številnih občinah in v deželni upravi. V posameznih primerih prihaja do različnih vzrokov za krizo, ki imajo v resnici skupni imenovalec v propadu politike leve sredine, ki je temeljila na zahtevah KD, da ima na vsak način monopol oblasti in odločanja. Tako so se njeni zavezniki znašli v podrejenem položaju in ni bilo moč reševati odprtih vprašanj. Zaradi tega je tudi prišlo do stalnega poslabšanja stanja z naraščanjem cen, poslabšanjem življenjske ravni in dramatičnim zmanjšanjem v nekaterih izdelih.

Sedaj so prišla do izraza številna neresena vprašanja, ker se je tolikokrat odločalo, ko se je govorilo eno, delalo pa drugo in zaradi česar so socialisti prisiljeni odprti zahtevati preverjanje izvajanja sporazumov o levi sredini. Stališče socialističnih tovarišev potrjuje pravilnost linije KPI, ki so se uprli odločitvam deželnega odbora glede decentralizacije, podpore industriji, o stanovanjski gradnji in o prometu.

Deželni komite KPI nadaljuje, da je treba izvesti resnično preobnovo in bistveno spremembo ciljev, kar pa pomeni moralizacijo celotnega javnega življenja in spremembo metod. Vse to ne samo z besedami, saj je treba osredotočiti sredstva in določiti stvaren vrstni red posredstev in usvajanje velikih pasivnih ostankov ter da se doseže sodelovanje delavcev. V tem okviru ima lahko svoj pomen pobuda PSDI, da pride do novih stališč, ki naj premoste nepravilne odločitve preteklosti.

Nujni pogoj za nekaj takega pa je novi odnos med vsemi demokratičnimi in ljudskimi silami v deželi zaradi česar je treba zavrniti izsiljevanje KD, ki zahteva, da bi prisilila vse — kot je to primer Pordenona — da zapro do komunistov in da se ohrani njena nadoblast.

Uradno poročilo nadalje omenja bistvene spremembe, do katerih je prišlo v nekaterih krogih PSDI in v važnih katoliških silah. Pooblašča

Člani PD Primorac iz Trebeš čestitojo svojemu tajniku Renato Kralju in ženi Anici ob rojstevu drugojca

LUKE

Danes se poročita MORANA ŽAGAR in SERGIJ FERLUGA. Prosvetno društvo «Slovani» in š.z. Gaja jima želita mnogo sreče in zadovoljstva na novi življenjski poti.

Vabilo

Uredniški odbor Odbora za postavitev spomenika padlim v NOB iz Kriza pripravila posebno publikacijo z naslovom «Križani v boju proti fašizmu», ki bo izšla ob odprtju spomenika. Odbor prosi zato vse Križane in tudi druge, ki imajo kakršnokoli spomin na čase protifašističnega boja pred in med drugo svetovno vojno, morebitne dokumente ali ki lahko nudijo kakršnakoli pričevanja o protifašističnem delovanju v Krizu, da to sporoči uredniškemu odboru na telefon 220363 ali 38136.

Želja uredniškega odbora je, da bi bilo v publikaciji zbrane čimveč gradiva in pričevanj, pomembnih za vaško in narodno zgodovino.

VABIMO

vse preživele borce Istrskega odreda, da se udeležijo proslave, ki bo danes, 8. septembra, ob 30-letnici volitev v NOO južnoprimorskega okrožja v Brkinih.

Sporod je naslednji:

NA TATRAH — 8. 9. ob 10. uri osrednja proslava v počastitev 30. obletnice volitev v NOO za območje Južne Primorske. Govoril bo predsednik skupščine RS Slovenije dr. Marjan Brečelj.

Sodelovali bodo pevski zbori, recitatorji in godba na pihala. Borcem Istrskega odreda ne bomo pošiljali posebnih vabil.

Odbor Istrskega odreda

DANES NA KONJSKEM DIRKALIŠČU

COPPA ITALIA TOTIP

Sedem najboljših vozačev iz Italije
Sedem tekmovalcev z iztečenimi konji

Lestvica na osnovi točkovanj

SKOKI PADALCEV

Tekmovanje v preciznosti — Pristajanje v nagradnem krogu na dirkališču

Cene vstopnic nespremenjene

PRVI DAN ŠTUDIJSKIH DNI V DRAGI

AKADEMIK BRATKO KREFT O CANKARJU IN SLOVENSTVU

Pozdrav deželnega odbornika S. Colonija

Akademik Bratko Kreft je sinoči na otvoritvenem predavanju študijskih dni v Dragi govoril o «Cankarju in slovenstvu» in z njemu lastnim žarom preprčljivo in prizadeto orisal preloška Cankarjeva stališča o jugoslovanski federativni republiki in o nujnosti socialne preobrazbe, da se to doseže. Akademik Kreft je pri tem izhajal iz podrobnih analiz Cankarja kot marksističnega misleca, ki se je časovno istočasno, povsem samostojno izhajajoč iz svojega slovenstva povzpel do misli kot Lenin, da si mora vsak narod začrtati pot v socializem v skladu s svojimi posebnostmi, s svojo esenčnostjo.

Se zlasti je bil zanimiv poseg v zgodovino, kjer je akademik Kreft podčrtal izreden pomen protestantskih piscev in kmečkih uporov, kot tudi povezava Cankarjevih preloških misli in zmagovalnega narodnosvobodilnega boja. Bratko Kreft je svoja izvajanja zaključil z optimizmom, da smo si Slovenci utrdili svoj položaj in da smo bili v tisočletnih bojih tako prekaljeni, da ni bojzani za našo bodočo usodo.

Devete študijske dni je otvoril predsednik prof. Peterlin, ki je pozdravil vse navzoče in med njimi še posebej jugoslovanskega konzula Kosorja, deželnega odbornika Colonija, pokrajinskega odbornika inž. Sosica, deželnega svetovaleca štoka, predsednika SKGZ Raceta, predsednika Slovenske prosvete Maverja, škofovskega vikarja msgr. Škerla in druge.

Nato je spregovoril deželni odbornik za finance in splošna vprašanja Colonij, ki je poudaril velik pomen mednarodne konference o manjšinah in nato obravnaval položaj Slovencev v Italiji, pri čemer je izhajal iz zgodovinskega dejstva fašističnega preganjanja in nasilja. Dejal je, da je bilo — po njegovem mnenju — po vojni precej narejenega in da predstavlja obstoj dežele primerno obliko za — tudi postopno — reševanje teh vprašanj. V zaključku svojega izvajanja je Colonij govoril o italijanski manjšini v Jugoslaviji, zavračanju načela recipročnosti, vendar pa o obstoju psihološke povezave in političnem realizmu pri obravnavanju teh vprašanj. Prisotne je nato pozdravil v imenu pokrajinske uprave odbornik inž. Sosic.

ZA «NAGRADO MESTA TRST»

Jutri na «Tartiniju»

ocenjevanje skladb

Jutri se bo na konservatoriju «G. Tartini» v Ul. Ghega sestala komisija simfoničnega natečaja za «Nagrado mesta Trst». Komisija, ki ji predseduje ravnatelj tržaške konservatorija Orazio Fiume, in ki jo sestavljajo mednarodni glasbeni strokovnjaki Dobrovacki, Detoni (Jugoslavija), Xavier Montsalvatge (Španija), Manuel Rosenthal (Francija), Armando Renzi (Italija), Mario Zaffred (Italija) in Julien - Francois

Lidiji in Ediju Godniku se je rodila hčerka

IVANA

Prijatelj in znanci jima čestitajo, mali Ivani pa želijo obilo zdravja in sreče v življenju.

Te dni praznujeta 50-letnico poroke

JOSIPINA in JOSIP KOVAČIČ ter 25-letnico poroke JOSIP in ALBINA KOVAČIČ. Jubilantom želijo še mnogo let skupnega življenja vsi sorodniki in prijatelji.

Zbinden (Švica), bo morala do prihodnjega ponedeljka pregledati skoraj sto simfoničnih skladb. Na tem natečaju sodeluje tudi več tujcev, ki so poslali svoje kompozicije tajništvu natečaja, ki ga vodi Silvano Pesel.

Razglasitev zmagovalcev in nagradencev bo v ponedeljek, 16. septembra.

VPIŠOVANJE GOJENCEV V SOLO GLASBENE MATICE

Vpisovanje gojencev v glasbene matice v Trstu traja do 13. 9. 1974 ob 10. do 12. ure v pisarni Glasbene matice, Ul. Manna 29 — tel. 418-605.

Vpisovanje gojencev v podružnico glasbene sole v Dolini bo 12. 9. 1974 od 18. do 20. ure.

Vpisovanje gojencev v podružnico glasbene sole v Trebečah bo 13. 9. 1974, od 18. do 19. ure.

Vpisovanje gojencev v podružnico glasbene sole na Proseku bo 10. 9. 1974 od 18. do 20. ure.

Vpisovanje gojencev v podružnico glasbene sole v Nabrežini bo 11. 9. 1974 od 10. do 12. ure.

Vpisovanje gojencev v podružnico glasbene sole v Devinu bo 9. 9. 1974 od 11. do 12. ure.

Ravnateljstvo

Razstave

Umetnostna galerija «Il Tribbio» od 1. septembra do 15. septembra 1974-75 osebno razstavo madžarskega slikarja Arnolda Grossa.

V Tržaški knjigarni razstavlja do 30. septembra Marija Vidau. Na ogled so tržaške narodne noše in skice za gledališke kostume v raznih tehnikah.

V prostorih Avtonomne letovišnice in turistične ustanove devinsko-nabrežinske obale je skupinska slikarska razstava Silve Fonde, Elettore Metalin in Frída de Reye.

V občinski galeriji na Trgu Unità bodo jutri ob 18. uri odprli razstavo del umetnika Domenica Pignatorija.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA S.p.A. TRST - ULICA F. FILZI 10 - 01-445

URADNI TEČAJ BANKOVCEV 6. septembra 1974

Ameriški dolar	662,25
Funt sterling	1531,—
Švicarski frank	222,50
Francoski frank	136,75
Nemška marka	247,60
Avstrijski šiling	34,95
Dinar: debeli	39,50
drobni	39,50

MENJALNICA
vseh tujih valut

Vaščani Medje vasi priredijo danes, 8. septembra

SPOMINSKO SVEČANOST

ob 30. obletnici požiga vasi.

SPORED: Danes, 8. septembra, ob 15. uri otvoritev — ob 16. uri kulturni program z recitacijami, nastopom pevskih zborov — prosta zabava.

Igra ansambl Iga Radoviča.

Deloval bo dobro založen bife.

Vljudno vabljeni!

Kino

Miramarski park — Predstave «Luči in zvoki»: 20.30 «Der Kaisertraum von Miramare» (v nemščini) Miramare» (v italijanski).

Jutri: ob 20.30 «Maximilian of Mexico an emperor's tragedy» (v angleščini) in ob 21.45 «Il sogno imperiale di Miramare» (v italijanski).

Avtobus iz Ul. Beccaria ob 19.30 in 20.45 iz miramarskega parka ob 21.45 in 23.00.

Predstave do nedelje, 15. septembra.

Ariston L.N.C. 16.00—22.00 «Il portiere di notte». Igrajo D. Bogarde, C. Rampling in F. Leroi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Nazionale 15.00 «Le avventure di Alice nel paese delle meraviglie». Barvni film.

Excelsior matinee: 10.00—11.30 «Pionier». Barvna risanka.

Excelsior 15.00 «Professore venga accompagnato dai suoi genitori». Barvni film. A. Maccione, Jacques Dufilho.

Grattacielo 15.30 «Per amare Ofeleia». Barvni film. Igrajo Francoise Fabian, Renato Puccelli, Giovanna Vaili. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Fenice matinee: 9.30—11.30 «Più forte ragazzi». Igrata T. Hill in B. Spencer.

Fenice 15.00 «Uomini duri». Barvni film. Igrajo Lino Ventura, Isaac Hayes, Fred Williamson.

Eden 15.00 «Flavia la monaca musulmana». Barvni film. Igra Florinda Bolkan. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ritz 15.00 «Dinamite Agguato pistola». Barvni film. Igrajo Jim Brown, Fred Williamson, Jim Kelly. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Aurora 15.30 «Un tipo che mi piace». Barvni film.

Capitol 15.30 «Quattro marmittone alle grandi manovre». Barvni zabavni film.

Cristallo 16.00 «Butch Cassidy». Barvni film. Glavno vlogo igra Paul Newman.

Impero 14.30 «Jesus Christ Superstar». Barvni film za vse.

Filodrammatico 15.00 «Amore mio scaldami...». Barvni film. Igra Sandra Jullien. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno Zaprti zaradi popravil.

Ideale 15.00 «Il richiamo della foresta». Barvni film. Igra C. Heston.

Vittorio Veneto 15.15 «L'uomo che non sepe tacere». Barvna krimi-nalka.

Volta - Milje 15.00 «1999 conquista della Terra». Barvni film. Igrajo: Rudi McDougal, Don Murray, Riccardo Montalban.

Astra 15.00 «Cinque matti allo Stadio». Barvni film. Igrajo I. Charlots.

Albiza 15.00 «Il magnate». Barvni film. Igrajo Lando Buzzanca in Rossana Schiaffino.

OBIŠČITE NOVO TRGOVINO

Bon-Pas Amedeo

POGRINJALA — ODEJE

PREPROGE — ZAVESE

Ul. C. Battisti, 14 — tel. 62917

TRST

NASPROTI VELEBLAGOVNICE

STANDA

GODBENO DRUŠTVO PROSEK

slavi danes, 8. septembra

70-LETNICO USTANOVITVE

Ob 16. uri — spreved godb po vasi

ob 17. uri — koncert v «Manderji»

Nastopajo godbena društva iz Brežic, Doberdoba, Nabrežine, Kriza in s Proseka, ter pevski zbori Tabor, Rdeča zvezda in Vasilij Mirk. Zvečer ples.

Izleti

Prosvetno društvo «Ivan Grbec» v skednju priredi 29. septembra avtobusni izlet v Pulj — Veruda. Vpisovanje na sedežu društva v sredo in soboto, od 19. do 20. ure.

Zaradi velikega zanimanja članov za izlet v Premurje in Kurmorc, je odbor Kmečke zveze sklenil prirediti še en izlet z enakim programom v dnevi 19. in 20. oktobra, seveda če bo dovolj prijaviteljev.

Vpisuje tajništvo v Ul. Cicerone 8/b vsak dan od 8.00 do 14.00 ure, ob četrtek pa od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00, do vključno 16. oktobra. Tajništvo Kmečke zveze.

Društvena gostilna na Opčinah priredi v nedeljo 22. t.m. skupni izlet z avtobusom v Pordenon. Vpisovanje vsak dan od 9. do 18. t.m., od 16. do 18. ure in Društveni gostilni.

AUTORALLY

Pahor Giorgio

Ul. Zonta, 3/A tel. 69-250
Avtoprtilkine — novosti PERSONAL — domači in uvoženi nadomestni deli. Zastopnik avtomobilskih gum DUNLOP.

Trgovina konfekcije
ANNI VERDI
Trg Ospedale 2
Velika izbira čudovitih otroških oblek za Vaše fantke in punčke.

Mali oglasi

AUTOAGENZIA ZANARDO, Ul. del Bosco 2, tel. 736348, «Poverjeni zastopnik za Alfa Romeo» najvišje ocenjuje vaš rabljeni avtomobil v zameno za novega ali rabljenega in zahteva najmanjši predjem za do 36-mesečne obroke. Rabljene avtomobile menjamo za rabljene. Odprto tudi ob praznikih od 10. do 13. ure. Alfa Romeo 2000 berlina 1972, 2000 GTI veloce 1972, 1600 super 1971, Giulietta 1.3 1974, 1300 TI 1970, GT junior 1300 1968, Alfa-rod 1973-1972, Alfa 1972, 1750 berlina 1971, 1750 GTI veloce 1971, fiat 128 berlina štiri vrata 1970, 128 rally 1971, 128 1974, 850 special 1970, autobianchi primula 65 C 1969, autobianchi A 112 elegant 1974, BMW 1600 1968, NSU TT 1000 1970, innocent mini minor MK3 1971, renault TL6 1970, kawasaki mach 3/500 1973.

OBIŠČITE NAS!!!

«CITROEN» — mehanična delavnica Ca. Calli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

TAKOJŠNJA DOBAVA 128, 127, 128 71, 72, 850 coupé 67, 69, 850 spyder 69, 124 coupé 68, 69, 124 67, 69, 850 special 68, 70, 500 L 68, 69, 70, fiat 750 66, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Colonia 7 — Autosalone Trieste

TRGOVINA KONFEKCIJE išče prodaja jalko vajenko z znanjem srbihvaščine ali slovenščine. Predstavitvi se v torek: Ritossa, Ul. Trento 18, tel. 38586.

OBIŠČITE NAS!!!

«CITROEN» — mehanična delavnica Ca. Calli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

TAKOJŠNJA DOBAVA 128, 127, 128 71, 72, 850 coupé 67, 69, 850 spyder 69, 124 coupé 68, 69, 124 67, 69, 850 special 68, 70, 500 L 68, 69, 70, fiat 750 66, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Colonia 7 — Autosalone Trieste

TRGOVINA KONFEKCIJE išče prodaja jalko vajenko z znanjem srbihvaščine ali slovenščine. Predstavitvi se v torek: Ritossa, Ul. Trento 18, tel. 38586.

OBIŠČITE NAS!!!

«CITROEN» — mehanična delavnica Ca. Calli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

TAKOJŠNJA DOBAVA 128, 127, 128 71, 72, 850 coupé 67, 69, 850 spyder 69, 124 coupé 68, 69, 124 67, 69, 850 special 68, 70, 500 L 68, 69, 70, fiat 750 66, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Colonia 7 — Autosalone Trieste

TRGOVINA KONFEKCIJE išče prodaja jalko vajenko z znanjem srbihvaščine ali slovenščine. Predstavitvi se v torek: Ritossa, Ul. Trento 18, tel. 38586.

OBIŠČITE NAS!!!

«CITROEN» — mehanična delavnica Ca. Calli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

TAKOJŠNJA DOBAVA 128, 127, 128 71, 72, 850 coupé 67, 69, 850 spyder 69, 124 coupé 68, 69, 124 67, 69, 850 special 68, 70, 500 L 68, 69, 70, fiat 750 66, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Colonia 7 — Autosalone Trieste

TRGOVINA KONFEKCIJE išče prodaja jalko vajenko z znanjem srbihvaščine ali slovenščine. Predstavitvi se v torek: Ritossa, Ul. Trento 18, tel. 38586.

OBIŠČITE NAS!!!

«CITROEN» — mehanična delavnica Ca. Calli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

TAKOJŠNJA DOBAVA 128, 127, 128 71, 72, 850 coupé 67, 69, 850 spyder 69, 124 coupé 68, 69, 124 67, 69, 850 special 68, 70, 500 L 68, 69, 70, fiat 750 66, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Colonia 7 — Autosalone Trieste

TRGOVINA KONFEKCIJE išče prodaja jalko vajenko z znanjem srbihvaščine ali slovenščine. Predstavitvi se v torek: Ritossa, Ul. Trento 18, tel. 38586.

OBIŠČITE NAS!!!

«CITROEN» — mehanična delavnica Ca. Calli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

TAKOJŠNJA DOBAVA 128, 127, 128 71, 72, 850 coupé 67, 69, 850 spyder 69, 124 coupé 68, 69, 124 67, 69, 850 special 68, 70, 500 L 68, 69, 70, fiat 750 66, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Colonia 7 — Autosalone Trieste

TRGOVINA KONFEKCIJE išče prodaja jalko vajenko z znanjem srbihvaščine ali slovenščine. Predstavitvi se v torek: Ritossa, Ul. Trento 18, tel. 38586.

OBIŠČITE NAS!!!

«CITROEN» — mehanična delavnica Ca. Calli, tudi drugih avtomobilov v Ul. Rittmayer 4/a.

TAKOJŠNJA DOBAVA 128, 127, 128 71, 72, 850 coupé 67, 69, 850 spyder 69, 124 coupé 68, 69, 124 67, 69, 850 special 68, 70, 500 L 68, 69, 70, fiat 750 66, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Colonia 7 — Autosalone Trieste

TRGOVINA KONFEKCIJE išče prodaja jalko vajenko z znanjem srbihvaščine ali slovenščine. Predstavitvi se v torek: Ritossa, Ul. Trento 18, tel. 38586.

INTERVJU Z MATURANTOM - PRIVATISTOM

Poljski čuvaj P. Ferluga namerava postati zdravnik

Na znanstvenem liceju se je odlično odrezal - Je tudi priznan slikar in pevec

Velike mature predstavljajo resno preizkušnjo za vse srednješolce, bodisi zaradi pregleda globalno osvojenega znanja, bodisi zaradi perspektive za nadaljnje študijsko ali delovno usmerjanje. Toliko težja pa je maturitetna preizkušnja za privatiste, to je za tiste dijake, ki niso redno obiskovali šolskega pouka, pač pa so osvajali predpisano šolsko snov s privatnim študijem, največkrat sami in le v redkih primerih s kakšno inštruktorsko pomočjo. Toda če je uspeh rednega dijaka na maturi pomemben življenjski dogodek, je prav zaradi gornjih razlogov še toliko pomembnejši za privatista, saj lahko v življenju privatistov skoraj vedno odkrivamo zanimivo, največkrat dokaj trnovno življenjsko pot.

Taka je bila — lahko rečemo — tudi pot letošnjega privatista na maturitetnih izpitih na slovenskem gimnaziju v Trstu — Pavla Ferluga. Zdi mi se, da je 38 let, a jih na maturi sploh ni kazal, saj je bilo njegovo obnašanje povsem podobno, če ne celo enako, obnašanju vseh ostalih maturantov. Spremljala sta ga navdušeni in strah obenem, kot vsakega 18 ali 19-letnika. Popolnoma se je vključil v šolsko vzdušje in kot vsi ostali dijaki iskal prepotrebne moralne podpore pri mnogih mlajših sornstvih. Istočasno pa si je tudi sam prevzel vlogo tolažnika in svetovalca. Komisija je bila z njim izredno zadovoljna, saj je pokazal široko obzorje zanimanja ne le za predpisano šolsko snov, temveč tudi za splošno kulturo. Zato je bila tudi njegova ocena visoka, kakršno privatisti le redko dosežejo.

Pred dnevi sem ga obiskal na njegovem domu v Brisčikih. Že v sprejemnici te objame prijaznost in takoj ti je jasno, za kaj se Pavel najbolj zanima. Stene njegove spalne sobe krasijo slike — njegov izdelek. Knjižnica je dobro zalozena s filozofskimi in znanstvenimi razpravami, kar samo potrjuje njegovo široko angažiranost. Pomembno pa je, da je te knjige tudi preštudiral. V nasprotnem kotu je na postelji lep akvarij in pod njim človeška lobanja. Zanimanje za človeško paleontologijo je namreč eden njegovih glavnih hobijev.

Najla sva pogovor o njegovem življenju nasploh in nato prešla na maturu ter na njegove pomaturnitetne namene.

«Že od mladih let sem bolehal na pljučih, je pripovedoval Pavle. Ko

sem bil star 14 let, sem se bil v sanatoriju v Forliju, pozneje sem moral na zdravljenje v Pjero di Primiero. Bolezen me je mučila tja do 20 let. Pozdravil sem se šele v Ljubljani in kasneje v Sežani. Toda takrat se nisem več hotel v šolo. Življenje se je žal tako zasukalo, da sem se moral preživljati. Poiskati sem si moral službo. Potem sem se poročil in imel otroke. Za šolo ni bilo več časa. Opravljal sem razna dela, največ v zavarovalnicah. Nekaj časa sem bil celo v pristanišču zaposlen na ladji Raffaello. To je bilo zame gotovo najtežje obdobje. K sreči sem kmalu dobil službo pri nekem lesnem podjetju, preden pa sem se zaposlil na občini, sem bil še pomožni delavec pri nekem gradbenem podjetju. Kot več, sem sedaj poljski čuvaj na Opčinah.»

Pogovor je nato stekel o težavah, ki spremljajo povratek k študiju po daljšem presledku. «Pravzaprav se nisem popolnoma povrnil k učenju nasploh, ampak le h klasičnemu študiju. Ves čas so me namreč zanimale in me še zanimajo razne panoge znanosti. Najbolj me še vedno privlačujejo arheologija, paleontologija človeka ter razna filozofska vprašanja. Mnogo sem ves ta čas prebral in si s tem nabiral miselno kondicijo. Vendar pa ni bilo tako lahko, kot se ti mogoče zdi. Zlasti ne za znanstvene predmete, kot sta matematika in fizika.»

«Zakaj pa si se potem odločil za maturo na liceju?»

«Nujno potrebujem diplomu, ker ne nameravam ostati le poljski čuvaj, pač pa želim radikalno spremeniti svoje življenje. Mnogi so gledali skeptično na mojo odločitev, zlasti še ker so vedeli, da se nameravam po maturi vpisati na univerzo.»

In veš, kdaj je v meni dozorela ta odločitev? Ko sem hodil na tečaj o človeški paleontologiji na univerzo, sem spoznal ljudi, katerih večina je obiskovala medicinsko fakulteto. Mnogi od njih so začeli študirati, ko so bili celo 5 ali 6 let starejši od mene. Prav pri njih sem dobil prvo spodbudo, ko sem pomislil, da vendarle tudi zame se ni vse izgubljeno. Danes sem o tem bolj kot kdaj koli prepričan. Sicer pa je na mojo odločitev vplivalo še precej drugih dejavnikov. «Toda zakaj si si za nadaljnji študij izbral ravno medicino, ko pa je med najtežjimi in tudi najdaljšimi?»

«Povedal sem ti že, da sem bil bolan na pljučih. Bolezen sama me je nekako silila k temu, da sem se začel zanimati za fiziologijo človeka in za razne bolezni. Veliko sem bral o tem in ravno poglabljanje v snov me je privedlo do današnje odločitve. Zdravniški poklic je moj ideal in tudi življenjski cilj.»

Povrnila sva se k maturi. Zanimalo me je, kako se je lahko natančno pripravil.

«Težko. Sicer pa je najbrž vedno tako, ko se moraš učiti tudi tiste predmete, ki so ti odvračali. Na izpitu me ni nikoli zapustil občutek, da sem najstarejši. Morda so bili prav zato moji odgovori precej zmedeni, zlasti pri slovenščini in filozofiji, kjer bi lahko nedvomno pokazal veliko več. Razumel boš tu-

di, da mi ni bilo prav lahko uskladiti z učenjem svoje delo in družinske probleme. K sreči me je pri tem vsaj nekoliko ščitil zakon za delavce — študente, ki daje tem pravico do prilaganja delovnih ur študiju. Hvaležen sem občini, ki mi je šla precej na roko. Skratka sploh ni bilo lahko, toda znal sem biti dovolj odločen, da ne rečem trmast, ker sem verjel, da bom uspel.»

«Kako pa kaj s tvojim hobijem — slikarstvom?» sem še naprej silil vanj.

«Zadnje mesece sem slikarjenje skoraj popolnoma zanemaril. Toda ne nameravam ga opustiti, saj me priteguje že od mladih nog, največ po zaslugi takratnega mojega profesorja risanja akademskega slikarja Bogdana Groma. Sprva sem risal za lastno zabavo. Razstavljati pa sem začel šele po nagovarjanju prof. Ubaldia Vrabca, na katerega me je vezala tudi ljubezen do zborovskega petja. Dosegel sem že tudi precej uspehov. Omenim naj ti samo srebrno kolajno iz Firenc, kjer sem sodeloval na državnem tekmovanju, katerega se je udeležilo nad 250 slikarjev. Kot lahko razbereš iz mojih slik, sledim nekako simboličnemu surrealizmu, rad pa imam tudi kraško motiviko.»

Najin razgovor se je blizal koncu, toda Pavel je hotel, naj zapišem še tole.

«Presrečen sem bil, ko so me mnogo mlajši dijaki sprejeli kot enega izmed njih. Hvaležen sem vsem, ki so mi kakorkoli pomagali in moralno bili ob strani s posojanjem knjig, zapisov in z nasveti. Tudi profesorjem sem hvaležen za razumevanje.»

Ker poznamo Pavlov značaj, smo prepričani, da bo današnji poljski čuvaj uresničil svoje namene in da bomo tako dobili še enega svetnega zdravnika oplenjenega še s plemenitima kulturnima hobijema, kot sta slikarstvo in zborovsko petje.

DRUŽBA NAJ POMAGA ZAOSTALIM BRKINOM

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tudi v Pregarjah se je zbralo večer popoldne veliko bivših bratov in aktivistov OF, ki so se skupaj z bratom in sestro Rudijama Mahniča - Brkinca, prebivalstvom Pregarj in okoliških vasi, predstavnikov občinskih družbenopolitičnih organizacij in častno četo JLA udeležili slovesnosti ob odkritju spomenika padlim junaku.

Slovesnosti govornik je bil dr. Aleš Bebler - Primož, ki je v uvodni besedi orisal lik Rudijama Mahniča - Brkinca, skromnega, a zelo sposobnega aktivista in revolucionarja, ki je nadvse uspešno opravil nalogo organiziranja odpora v Brkinah.

«Brkinov — je poudaril Bebler — ni bilo treba spodbujati k uporabi, treba je le bilo strniti poke upornosti v močeno reko, ki naj odplavi okupatorja.»

Ginjen ob spominu na dobroga in zvestega tovariša, ki je prerojen padel v boju proti nacismu in fašizmu, je Aleš Bebler le s težavo obujal spomine nanj in na brkinsko prebivalstvo, ki je bilo v boju proti okupatorju vzor vsem slovenskemu narodu. «Prav zaradi te zavednosti — je poudaril govornik — in zaradi dejstva,

da so bili Brkini blizu pomembnih prometnih žil, pa imate vi Brkinici tudi žalostno prvenstvo: največje število žrtve v osvobodilnem boju.»

Tri desetletja so minila od tistih težkih dni in Slovenija je splošno Jugoslavija je naredila velike korake na poti modernizacije in gospodarskega razvoja, razvoj Brkinov pa ni šel v korak z napredkom države. Zaostali so zaradi subjektivnih in objektivnih razlogov, zato pa je še toliko bolj hvalevredna pobuda treh občin, da sestavijo posebni odbor za razvoj Brkinov. V tej zvezi je Aleš Bebler - Primož poudaril, da bi bilo za razvoj Brkinov pomembno, da se Brkinici konstituirajo v interesno skupnost in nastopajo sami kot «pravna oseba» pri sestavljanju načrtov za razvoj tega področja.

Po odkritju spomenika in položitvi vencev so učitelji osnovne šole na Pregarjah seznanili vasičane s sklepom, da poimenujejo šolo po padlem junaku Rudiju Mahniču - Brkinu, predstavniku družbeno-političnih organizacij pa so sprejeli četo domače mladine v teritorialno partizansko enoto. Ob koncu slovesnosti je častna četa JLA izstrelila tri salve v počastitev padlega junaka.

Darovi in prispevki

Parovela darujeta Anton in Zmaga Petaros 5.000 lir za PD Slovenec. Namesto cvetja na grob Marije Glavina, daruje teta Justina Sedmak (Boršt 23) 10.000 lir za PD Slovenec. Namesto udeležbe pri delu balinarskega igrišča daruje M. D. 20.000 lir za SD Polet. Za tržaško folklorno skupino daruje Cvetka - Fiorella Hrovatin 5.000 lir. Namesto cvetja na grob Rudolfa Parovela darujeta Vlasta in Zarko Družina 5.000 lir za PD Slovenec iz

Med pismeno izkušnjo na znanstvenem liceju

Nad 130 dijakov slovenskih višjih srednjih šol iz Trsta opravlja te dni jesenske popravne izpite. Nedvomno ni to lahka stvar, posebno za tiste ne, ki bodo morali odgovorjati na več predmetnih izpitih. Največ dijakov z izpiti (66) je na trgovski akademiji. V četrtek 5. septembra se je pričelo s pimenilnalo naloga iz slovenščine in italijanščine, v petek sta bili na vrsti nemščina in trgovsko računstvo, v soboto pa angleška naloga. Jutri bo na sporedu matematika, medtem ko bodo naslednji dan izpiti kar iz treh predmetov: knjigovodstva, trgovstva in stenografije. Od srede do vključno četrta, 13. septembra pa bo ustno izpraševanje.

Na znanstvenem liceju, kjer opravljajo izpite 36 dijakov, so najprej pisali nalogo iz slovenščine. V petek je bila vrsta na italijanščini, v soboto pa je na programu latinščina. Prihodnji teden bo najprej pisalna naloga iz matematike, nato bo na vrsti tuji jezik. V torek bo popravni izpit iz risanja (en sam kandidat), obenem pa bodo ustno izpraševali dijake iz prvih razredov. Naslednji dan bodo ustni izpiti za druge in tretje razrede, zadnji dan, 13. septembra.

pa bodo odgovarjali še dijaki iz četrtega razreda.

Na učiteljski dela popravne izpite 27 dijakov. Program je zelo podooben sporedu na znanstvenem liceju, edina razlika je ta, da bodo prej pisali nalogo iz tujeja jezika kot iz matematike. Ustni izpiti za vse razrede pa bodo prihodnji četrtek in petek.

Na klasičnem liceju so vse zaključili že včeraj. V četrtek so pisali grščino (trije dijaki), včeraj pa je bilo na sporedu ustno izpraševanje vseh 5 dijakov.

Ob koncu bi se zaželeli vsem dijakom, ki imajo iz kateregakoli razloga popravne izpite, da bi se čimbolje odrezali ter se nato odpotili za novo šolsko leto.

Delo deželnih organov

Predsednik deželnega odbora Comelli je včeraj slovesno odprl 21. razpisno gospodinjstvo in stanovanjake opreme v Vidnu.

Odbornik za obrtništvo Mauro je včeraj, prav tako v Vidnu, ustnil nov upravni svet Deželne ustanove za razvoj obrtništva ESA. Ob tej priliki je predsednik ustanove

daruje Olga Pečenik iz Boršta 4.000 lir za Tržaški partizanski pevski zbor. V počastitev spomina pok. Rudolfa Parovela darujeta družina Zerkal (Boršt št. 74) 3.000 lir za PD Slovenec.

Namesto cvetja na grob Josipine Zagar (Šubrove) darujeta Matilda in Andrej Krizmančič 4.000 lir za Tržaški partizanski pevski zbor.

V počastitev spomina pok. Josipine Zagar daruje Zora Čač z družino 2.000 lir za Tržaški partizanski pevski zbor.

V počastitev spomina pok. Rudolfa Parovela in Marije Glavina darujeta družina Hrvatič (Boršt št. 27) 2.500 lir za PD Slovenec iz Boršta in 2.500 lir za tržaško folklorno skupino.

VISOK JUBILEJ PROSEŠKE GODBE

Sedemdeset let plodnega delovanja za dvig kulture in narodne zavesti

Danes na Proseku slavnostni praznik - Prve vaje pri «Puntarju» leta 1904

na teden. Podporni člani, ki jih je bilo 24, pa so plačevali 10 kron vstopnice in dve kroni letno.

Deset dni po ustanovitvi občinem zboru so začeli z rednimi vajami pri «Puntarju». Starec je bil hkrati ustanovitelj, predsednik in prvi učitelj godbe. Godala ni še dobro poznal, saj se je začel le nekaj klavirja. Zato je razumljivo, da je bil začetek težaven. Godbeniki niso imeli pojma o glasbi, odborniki so zbirali denar za instrumente, Starec pa je moral posredovati glasbeno znanje mladim godcem. Starec je bil res navdušen godbenik. V popoldanskih urah je zahajal v mesto in se učil glasbe, zvečer pa je priobdeloval znanje posredujeval ostalim. To je trajalo do leta 1905, ko je vodstvo godbe prevzel učitelj Ferdo Majcen. S tem je godba vidno napredovala in imela krstni nastop leta maja 1905, nekaj mesecev pozneje pa je nastopila že v novih krajih.

Temu je sledila še cela vrsta nastopov po raznih krajih in vaseh, kot tudi v domači vasi. Ob 25-letnici domačega pevskega zbora Hajdrih 25. avgusta 1912 je godba zjutraj spremljala pevsko zbor z železniške postaje na Proseku v vas. Popoldne pa je na čelu sprevoda igrala veselo korončico do «Golega grba», kjer je bila slovesnost, na kateri je sodelovalo nad 1000 pevcev. Tudi občinstva je bilo mnogo (3000), kar je za tiste čase predstavljal res presenečenje.

Leta 1914 se je godba pripravljala na proslavo 10-letnice delovanja. Določeni je bil že datum. Toda izbruhnila je prva svetovna vojna in člani godbe so morali obleči vojaške uniforme. Delovanje je utihnilo za do trih 51 mesecev. Po končani vojni so se člani godbe takoj zbrali in 8. novembra imeli prvi sestanek v prostorih Gospodarskega društva na Proseku. Dva dni pozneje, in sicer za sv. Martina (proseškega patrona) so se godci zbrali ob 14. uri

in začeli igrati po vasi vesele korončice. Vsi vaščani so navdušeno pozdravljali godbenike, katerim niti vojna ni strla ljubezni do godbe. Kmalu nato je pristopilo nekaj mladih članov. Odbor je takoj poskrbel za novega dirigenta in sicer je bil to Ivan Lavrenčič. Pod njegovim vodstvom je imela godba skoraj vsako nedeljo koncerte v raznih krajih. Lavrenčič pa je 5. januarja 1922 umrl in s tem je godba dobila hud udarec, saj je bil pokojni priljubljen in sposoben učitelj.

Vodstvo godbe je bilo nato povečano domačinu Ivanu Rebuli, ki je bil zelo natančen in strog dirigent. Pod njegovim vodstvom so godbeniki slavili 20-letnico delovanja. Proslavo so se udeležile godbe iz Nabrežine, Barkovelj, Velikega Repna in Vrhnovec, pevski zbori Hajdrih, «Danica» in zbor iz Barkovelj. Proslava je imela velik uspeh in pomen, kajti klub fašističnemu terorju je znova zadonela slovenska pesem. Med vso dobro fašističnega režima, klub temu da so morali mnogo pretrpeti, so godbeniki vzdržali klubovsko fašizma in s tem budili narodno zavest. Igrali so doma in po Krasi. Ko obujajo spomine se starejši čudijo, kako so mogli zdržati. Večkrat so igrali po 10 ur zaporedoma, mnogokrat pa od večera do jutra.

Izbruhnila je druga svetovna vojna in delovanje proseške godbe je spet utihnilo do maja 1945. Takrat so se spet zbrali in sodelovali po raznih priložnostih in sprevodi. Medtem je bil Ivan Rebula preselil v Jugoslavijo in zapustil godbo. Njegovo mesto je prevzel domačin Zdravko Kante, znanj harmonikar igralske skupine IX. korpusa.

Pod vodstvom mladega dirigenta je godba nadaljevala bogato godbeno tradicijo doma in v sosednih krajih od Trsta do Postojne. To je privabilo mlajšo generacijo, da je zamenjala starejše člane, ki so postopoma zapuščali godbo. V tem obdobju je godba slavila še dva pomembna jubileja, in sicer 50-letnico 1. avgusta 1954 ter 60-letnico 2. avgusta 1964. Na proslavi leta 1954 so sodelovali godbe iz Kriza, Nabrežine, Trebč, Ricmanj, Boršta in Barkovelj ter pevski zbori s Proseka - Kontovela iz Kriza, Barkovelj in oktet s Proseka. Proslavo so zaključili s skupnim nastopom vseh godb in pevskih zborov s skladbo «Hej Slovani». Na proslavi 60-letnice pa je sodelovalo pet godb in dva pevskih zbora.

V nedeljo bo v zgodovino godbe napisan še en jubilej. Nič koliko težko, grenkih trenutkov in veselih dni je preživela godba v tem obdobju. Ni se vdala fašističnemu režimu in prebrodila dve svetovni vojni. Zato je razumljivo, da poleg godbenikov so vsi vaščani ponosni na ta visoki jubilej proseške godbe, ki danes kot pred 70 leti krepi in bogati našo kulturo in narodno zavest.

B. R.

NABREŽINA

Rozalija Colja 90-letnica

Če bi tuje sodil po hitri hoji, migajočem jeziku in neusahljivem spominu, bi ji ne prisodil te visoke starosti. Jubilantka Rozalija, suhljasta žena, prav gotovo nima videza 90-letnice, saj je še urna kot srna. Tudi po trikrat dnevno jo primahja iz svojega stanovanja v še precej oddaljeni center vasi. Domačini ji prerokujejo, da bo še smrt prehitela in res, Rozalija ne do današnjih dni potrebovala ne zdravniških receptov, niti lekarniških emedežij, ter ji je tuje vsako poležavanje. Doma vasa sama opravi: tudi pri kuhi, pranju in ostalih hišnih opravilih je nadvse ekspeditivna.

Jubilantka Rozalija Colja roj. Zerkal je zagledala luč kraškega sveta 5. 9. 1884 v Gabrovici pri Komunju, zibelka ji je stekla v revni kmečki hiši, kjer je bilo veliko ust, katerim je bil kruh nevsadnja slaščica. Že kot »čarovja« dekle je morala iti z trehurno po bliz, krumohr ter si z dnarinka po bliz, njih in oddaljenih kraških vaseh služila najpotrebnejše za preživljanje sebe in doma, katerim je pomagala, da so imeli v »otji« kak krompir več. Pri »imovitejših« družinah,

kjer je kraljevalo tudi kakšno »prase«, katerega je mesarje nož kmalu rešil stradanja, je bila vedno dobrodošla delavka. Ko se je, opta na z raznimi kmečkimi dobrotami, vračala v Gabrovico, je rada priselila na kak »skalir«, ki je kolovratil po tedanjih luknjastih cestah v njeno smer.

V takem delovnem elanu se je Rozalija spoznala s pok. moznim Lojzeto, ki je tedaj že klesal kamele po nabrežinskih gjavah. Konč. novejšega »čara«, ki je naša jublantički odprl novo stran proletarskega življenja, sta si izrekla leta 1906, ko je po naših kamlomolih začela doba delavske zavesti. Pok. Lojze je še pred novo svetovno vojno postal vnet aktivist tedanje socialdemokratske stranke, kar je kmalu pritegnilo tudi Rozalijo. Leta 1918 sta se preselila v Nabrežino, kjer je mož nadaljeval s svojo vneto v progresivnih vrstah delavstva. Bil je na indeksu črnih mogotcev, ki so ga zapirali in preganjali, a ga niso odvrgli od njegove začrtane poti. Žal ni dočkal svobode; že proti koncu vojne je bil zaprt v Coroneu, ter je zaključil svojo mučeniško pot v Rižarni.

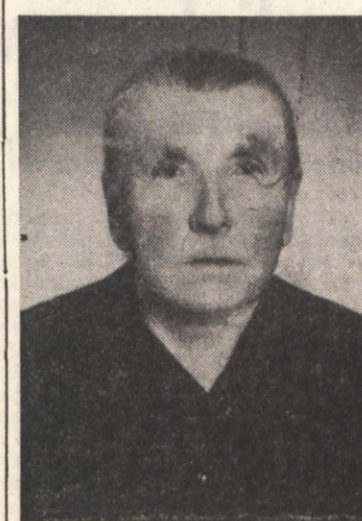
Smrt dragega moža ni strla slavljenke, ki je s pogumom, ki ga premore marsikatera kraška žena, sprejela družinsko breme na svoje rame. Sin Srečko je še pred vojno postal na pot pokojnega očeta in postal znan aktivist, zapiran in konfiniran ter je sedaj uoštevan predstavniki PSI v obč. odboru.

Naj bo dovolj te kromke ter poglubo v bodočnost, v kateri naj bi jublantički še mnogo let cepetala v sedanjih hoji, glede zdravja pa ji svetujejo občani, naj se drži starih receptov: mnogo gibanja a lekarna kraške ravne naj ji nudi vsa zelišča za razne čaje, ki naj ji pomagajo doživeti še stoto leto! Tem željam se pridružuje tudi uredništvo našega dnevnika!

Vaščan

LONJER

ANA GRGIČ VD. GLAVINA SLAVI DANES 90 LET

Med novicami, dogodki in vestmi, nam je vedno najbolj prijetno, ko beležimo visoko obletnico kakega znanca, kajti redki so tisti možje in žene, ki prekoračijo devet ali več križe, čeprav se je življenjska doba v zadnjih desetih letih krepko podaljšala in starih očencem in starih ženah je nekoliko več kot jih je bilo nekoč. V zadnjih časih smo tudi v našem dnevniku imeli več takih primerov.

Danes je na vrsti Ana Grgič vd. Glavina, ki se je rodila prav na današnji dan pred devetdesetimi leti in sicer 8. septembra 1884, in sicer v Padričah v kmečko - delavski družini, kot tretja hčerka med šestimi otroki. Najstarejša hči je Marija, ki je stara 94 let in še živi na Kolonkovcu. Druga hčerka oziroma sestra je bila Karla, ki je umrla pred leti tudi v lepi starosti 87 let. Kakor vidimo, izvira naša slavljenka iz prave in trde kraške korenine.

Vrtno se k današnjim slavljenki. Mnogo bi lahko zapisali o tej zvesti kraški korenini. Njeno življenje je bilo, lahko bi rekli, nepretrgan delovni dan ter je potekalo v velikih skrbih za družino. Najprej se je Ivan Rebula preselil v Jugoslavijo in zapustil godbo. Njegovo mesto je prevzel domačin Zdravko Kante, znanj harmonikar igralske skupine IX. korpusa.

Izbruhnila je druga svetovna vojna in delovanje proseške godbe je spet utihnilo do maja 1945. Takrat so se spet zbrali in sodelovali po raznih priložnostih in sprevodi. Medtem je bil Ivan Rebula preselil v Jugoslavijo in zapustil godbo. Njegovo mesto je prevzel domačin Zdravko Kante, znanj harmonikar igralske skupine IX. korpusa.

Pod vodstvom mladega dirigenta je godba nadaljevala bogato godbeno tradicijo doma in v sosednih krajih od Trsta do Postojne. To je privabilo mlajšo generacijo, da je zamenjala starejše člane, ki so postopoma zapuščali godbo. V tem obdobju je godba slavila še dva pomembna jubileja, in sicer 50-letnico 1. avgusta 1954 ter 60-letnico 2. avgusta 1964. Na proslavi leta 1954 so sodelovali godbe iz Kriza, Nabrežine, Trebč, Ricmanj, Boršta in Barkovelj ter pevski zbori s Proseka - Kontovela iz Kriza, Barkovelj in oktet s Proseka. Proslavo so zaključili s skupnim nastopom vseh godb in pevskih zborov s skladbo «Hej Slovani». Na proslavi 60-letnice pa je sodelovalo pet godb in dva pevskih zbora.

V nedeljo bo v zgodovino godbe napisan še en jubilej. Nič koliko težko, grenkih trenutkov in veselih dni je preživela godba v tem obdobju. Ni se vdala fašističnemu režimu in prebrodila dve svetovni vojni. Zato je razumljivo, da poleg godbenikov so vsi vaščani ponosni na ta visoki jubilej proseške godbe, ki danes kot pred 70 leti krepi in bogati našo kulturo in narodno zavest.

B. R.

OBVESTILO

Tržaško podjetje ACEGAT razpisuje javno izbiro za sprejem v službo

20 LINIJSKIH ŠOFERJEV

ki morajo, poleg drugih, imeti naslednje pogoje:

Starost: na dan tega razpisa morajo biti stari najmanj 21 let, na dan sprejema v službo pa ne smejo prekoračiti 35. leta starosti.

Vozniško dovoljenje: kategorija «D» ali kategorija «D-E» za vožnjo javnih sredstev, če je bilo pridobljeno pred 21.3.1974, ali pa voznisko dovoljenje kategorije «D» ali kategorije «D-E» z vključnim spričevalom za poklicno usposobljenost IV. vrste, kot zahtevajo veljavni predpisi, če je bilo pridobljeno po 21.3.1974. Dovoljenje mora kandidat imeti v trenutku, ko predloži prošnjo.

Zainteresirane osebe morejo dobiti ustrezen razpis — kjer so razvidni med drugim tudi drugi ustrezni zahtevani rekviziti — sleherni delovni dan od 9. do 30. septembra v času od 7.30 do 13.30 na personalnem oddelku podjetja v Ulici Bellini 1/d II. nadstropje, pošte št. 48, kjer bodo zainteresirane osebe dobile tudi sleherni morebitno informacijo. Rok za predložitev prošnje: zapade nepreklicno na dan 30. septembra.

Plača, ki jo bodo dobili tisti, ki bodo sprejeti v službo — na temelju državne pogodbe ter pogodbe podjetja za osebe, zaposlene v avtomobilskem, železniškem in tramvajemskem prevozu — predvideva:

- mesečno plačo, vsehšči doklade in premije itd. v skupnem kosmatem znesku 230.120 lir, poleg morebitnih družinskih doklad v smislu veljavnih zakonov;
- eno trinajsto mesečno plačo na leto;
- eno štirinajsto mesečno plačo na leto;
- dvestotni 5-odstotni periodični povisek minimalne konglobirane plače do najvišje mere 40 odst.

GENERALNI RAVNATELJ

Trst, 8. septembra 1974.

SREDIŠČE ZA POKLICNO USPOSABLJANJE

E.N.A.I.P.

TRST - ISTRSKA ULICA 57 - TEL. 796194

BREZPLAČNI DNEVNI TEČAJI ZA POKLICNO KVALIFIKACIJO

Šolsko leto 1974-75

Začelo se je vpisovanje za naslednje stroke:

RADIOTEHNIKI — TV TEHNIKI
ELEKTROAVTO — ELEKTRIKARJI
AVTOMEHANIKI — ELEKTRONIKI

Učbeniki, orodje ter učni material brezplačen — Menza za gojence — Gojencem, ki stanujejo izven mesta, se vrnejo potni stroški.

Vpisovanje v tajništvo od 9. do 12. ter od 15. do 17. ure.

KAKO UTRIPA ŠTANDREŽ OB NASTANKU VELIKEGA GRABDIŠČA

Urejanje sedeža za narodne potrebe na Pilošču navdaja z zadovoljstvom razgibano vaško skupnost

Ob sodelovanju vseh zainteresiranih živih sil je nosilec akcije za izgradnjo objekta prosvetno društvo »Oton Župancič« - Priprave na ustanovitev rajonskega sveta, ki se bo moral soočiti s številnimi družbenimi vprašanji

Na Pilošču, kjer bodo imeli štandredni novi sedež za svoje kulturno-prosvetne, športne in rekreacijske potrebe, stoji visok žerjav, ki s trga moli svojo gred globoko na dvorišče: znak, da gre tokrat za res. Staro poslopje, ki ima za seboj zanimivo preteklost, se spreminja: leseni trami so prepuštili mesto montažnim podom in tudi ostrešje, veliko delo pokojnih tesarov, stoji visoko nad glavami, da bi imela zgradba solidno streho. Znaki velikega grabdišča so vidni tudi na dvorišču. Razumljivo je torej, da so se vaščani vsedli za mizo in se pogovorili, kako naj poteka gradnja, kako bodo uporabili prostore, ko bo gradnja končana, kako doseči v vasi čim večjo vestransko podporo za uspešno izpeljavo te pobude, ki bo — to velja poudariti — vasi dala prvi objekt, ki bo resnično služil njenim skupnim potrebam, kar se ni dogajalo niti v času samostojne štandredne občine in niti kdaj pozneje.

Sprito tako pomembne odločitve je predsednik prosvetnega društva »Oton Župancič«, Stano Pavlin, sklical na sedežu društva, kjer so razobesili načrte, sestanke odbora prosvetnega društva, ki je nosilec akcije za izgradnjo sedeža, ter predstavnike ostalih društev in dejavnosti v vasi kot so borčevska organizacija, kmečko društvo, športno društvo Juventina, da bi uskladili svoje potrebe. Nastal je vaški odbor, ki se je doslej dvakrat sestel (na sejah je sodeloval tudi avtor načrta arh. Cej) ter izbral iz svoje srede ožji operativni odbor.

Predsednik prosvetnega društva Stano Pavlin nas je seznanil z doslej opravljenim delom na dveh širših sestankih, kjer so z vseh strani osvetlili pomembno akcijo, ki se začela z urejanjem prostorov, ter pri tem ugotovili, da bo pomnil novi sedež mejnik v delovanju PD »Oton Župancič« in prelomnica za ostala društva, tako da bo narodno življenje v vasi boljše zaživelo. Nastal bo pomemben priporoček za ohranjanje naše skupnosti prav v tem delu periferije, ki se vedno hitreje spaja z mestom ter zato občuti vse večji raznodelni pritisk. Govorec o mladini je predsednik Pavlin izrazil željo, da bi novi sedež postal privlačen tudi zanj in da bi v njem našla priljubljenost za zadovoljevanje svojih potreb.

Daniilo Nanut, načelnik ožjega odbora za gradnjo »Doma Andreja Budala« (za to ime so se v društvu dogovorili že pred časom) vi di v novem objektu pomembno pridobitev za vse zamejske Slovence, ker se gradi na zelo izpostavljem kraju. »Ne pozabljamo, da so v štandredu v tlo razlislavile zemlje in da se nam zemlja od-tuje zaradi gradnje avtocestnih priključkov, industrijske cone, avtoporta, mejnega prehoda, kar bo našo vas v kratkem času obkloilo in sila spremeni« ugotavlja Daniilo Nanut, ter takole nadaljuje: »Dela na Pilošču so sedaj stekla, kar nas navdaja z zadoščanjem in nas hkrati obvezuje, da združimo sile in sredstva, da bi jih čimprej dokončali.« Potem ko je govoril o funkcionalnosti zgradbe, je dejal, da bodo prostor na Pilošču do-dobra izkoristili ter bo služil za klub.

V OKVIRU »GORIŠKEGA SEPTEMBRA«

Priprave na shod o petju in zborovsko tekmovanje

Na shodu bodo sodelovali strokovnjaki iz 13 držav - V razsodišču za pevsko tekmovanje bo tudi Peter Lipar iz Kranja

Živimo v mesecu, ki je nasičen s prireditvami. Pravkar se izteka folklorna manifestacija, prva pomembna prireditev v okviru »Goriškega septembra«, pa smo že pred novo, pred shodom o pomenu zborovskega petja in pred pevskim tekmovanjem »Seghizis«. Po dosedanjih podatkih se bo trinajst držav udeležilo shoda o zborovskem petju. Predstavniki ministrstev, glasbeni ustvarjalci in kritiki se bodo shajali v sobah palače Attems na Karnu in primerjali svoje poglede na zborovsko petje, pomembni evropski pojav, ki nas povezuje s preteklostjo ter je vitilno viden pečat našemu vsakdanu. Lansko srečanje je bilo posvečeno odnosom med zborovskim petjem in mladino, tokratno pa tehniki in didaktiki madrigala v 16. stoletju. Osnovno izhodišče letošnjega razpravljanja temelji na prepričanju, da se preteklost neločljivo zrača s sedanjo.

Vodstvo zborovske manifestacije so zaupali odboru, v katerem so vidni predstavniki javnega življenja iz Gorice ter mu predseduje deželni odbor.

SD »Juventina« iz štandreda

XXI. OBČNI ZBOR

ki bo v četrtek, 12. t.m., ob 20.30 na sedežu društva.

Odbor

sko delovanje, pevске vaje, delovanje ostalih društev in organizacij v vasi, najpomembnejši pa je prostor na dvorišču, kjer bo mogoče prirejati poletne prireditve in razvijati športno dejavnost. »Starejši so imeli pripombe, ker ne bomo imeli velike dvorane, toda dvorana, ki je na dvorišču, bo docela ustrezala našim potrebam, za večje prireditve pa bomo itak imeli goriški Slovenci Kulturni dom v Gorici,« je še povedal.

»Če bo delo hitro steklo, kot nam zagotavlja podjetje Sgubin, potem bomo spomladanski praznik, ki smo ga letos priredili prvič, imeli že v novem sedežu — se je v pogovor vključil gospodar Klavdij Ožbot. Upamo, da bo naš sedež služil širšim namenom in nam omogočil povezovanje z rojaki z Goriškega, Tržaškega, iz Benicije in iz domovine. Z nekaterimi dejavnostmi kot je na primer šah, ki ga uspešno gojimo, pa se bomo lahko srečali tudi s pripadniki večinskega naroda.«

»Slišal smo, da bi si mladi na podstrešju radi uredili prostore za svoje delovanje, kako ste se o tem zmenili?« smo vprašali predstavnika mladih, univerzitetnega študenta Diega Marvina. »O tem smo se pogovarjali in mislim, da je dozvo-rjeno, da moramo mladim omogočiti razvijanje njihove dejavnosti. Morda še najbolj važno pa je, kako jih pritegniti. Za današnjo mla-

MEDNARODNA FOLKLORNA REVUJA

Danes ob 16. uri v Gorici pestra parada narodnih noš

Sledilo bo nagajevanje folklornih skupin, ki so nastopile v petek in soboto Zvečer ob 21. uri zaključni nastop zmagovalcev iz posameznih skupin

V petek dopoldne se je v dvorani deželnih stanov na goriškem gradu zaključil 3. mednarodni kongres o folklori, ki je obravnaval temo: »Vloga natečajev pri ohranitvi ljudskih izročil«, ki je prišel do zanimivih zaključkov.

Istega dne zvečer ob 21. uri pa se je začela v kotalkarski dvorani v dolini Korna 5. mednarodna folklorna revija, na katero se je pri-glasilo kar 20 folklornih skupin iz Italije, Slovenije, Češkoslovaške, Madžarske, Avstrije, Nemčije in Francije.

V petek zvečer je bil predviden nastop osmih skupin, pa se je njih število skrcilo na pet, ker zaradi tehničnih ovir niso prišle skupina »Zalasszentgrot« iz Madžarske, ki bi morala nastopiti s stilistično folkloro, ter skupini iz Oristana in Tagliacozza v Italiji. To je povedal tudi napovedovalec Valter Birs. Številno zbrano občinstvo in folklorne skupine je pozdravil goriški župan Pasquale De Simone, ki je želel do-broudiše domačin in tujim skupinam in obilo uspeha pri tekmoval-nju.

Med številnim občinstvom, ki je napolnilo dvorano, so bili med pred-

dino ni vabljivo tradicionalno pranjevno delovanje, zama jo šport, zabava. Razmislijo morali, kako doseči njeno sodelovanje. Že sedaj spoznavamo, da obstajajo različne možnosti. V vasi imamo dosti mladine, ki bi se rada glas-beno vzgajala in bomo morali od-preti podružnico glasbene šole,« je rekel Marvin.

Nadzornik Franc Lupin pričakuje, da bodo tudi starejši vaščani do-bili svoj kotiček v novem domu. »Dolgo smo pričakovali novi sedež, saj smo bili vedno pod tujo stre-ho. Kar se jaz spominjam, smo se vsaj 20-krat selili. Stiskali smo se v tesnih sobah, včasih pa se tega nismo imeli in smo se vadili kar v zasebnih stanovanjih. Niti takrat, ko smo imeli svojo občino, ni bilo nič boljše, ker je občina skrbela za druge potrebe.«

Lupin in Daniilo Nanut sta nam povedala zgodovino zgradbe na Pi-lošču, ki je bila nekoč last Tere-zije in Jožeta Lutmana. Pred pro-vojnjo je bil v njej »mlin na ben-cin in trgovina jescin.« Po vojni, med katero je bila cerkev delno porušena, so bila v njej cerkvena opravila. V pogovor se je vklju-čil tudi drugi gospodar v ožjem ob-oru Alojz Paškulin: »Spominjam se, da je bil med obema vojnama v zgradbi italijanski otroški vrtec, potem pa dveletna nadaljevalna šola, ki sem jo obiskoval.«

Sedimo okoli ruže na sedežu dru-

stavniki krajevnih oblasti goriški nadškof Cocolin, predstavniki pre-kture, občinske in pokrajinske u-prave ter predstavniki raznih kul-turnih ustanov.

Kot prva je nastopila folklorna skupina »Preloka« iz Preloke v Be-ljakrini. Iz skupine originalne fol-klorne je podala pet belokranjskih plesov ob spremljavi prav tako o-bilnih tumburice in bisernice. S svojimi pestrimi narodnimi no-šami in živahnim izvajanjem je ta skupina vzbudila splošno odobrava-nje. Druga je bila na vrsti, prav-tako v izvirni folklori, skupina iz Sancerre v Franciji, ki je podala dva ljudska plesa ob spremljavi ze-lo originalnih godal. Tretja je na-stopala skupina iz San Marci dei Cavoti iz pokrajine Benevento, ki je v originalnih kostumih zaplela dva plesa, »mazurca capercchia« in »tarantella paesana«.

V stilizirani folklori pa je nasto-pila folklorna skupina iz Trencina na Češkoslovaškem, ki je navduši-la občinstvo s svojimi pisanimi slo-vaškimi kostumi in živahnim ter preciznim izvajanjem dveh folklor-nih plesov. Prav tako je bil delež odobravanja njihov godbeni ansambel, pri katerem so prevladoval-e violine in klarinet. Kot zadnja je nastopila skupina iz Oline na Sardiniji z izvirno folkloro in z za-nimivih sardinskih narodnih nošah.

Na začetku in pred zaključkom petkovskega nastopa je sodeloval tu-di godbeni ansambel folklorne sku-pine iz Gorice z vrsto poskočnih Av-senikovih valčkov in drugih skladb na folklorne motive.

Posledna mednarodna ocenjevalna komisija, pri kateri so sodelovali predstavniki vseh udeležencev držav, je ocenjevala posamezne skupine v treh kategorijah: izvirna folklor, reproducirana folklor in stilizirana folklor, s posebnim poudar-kom na narodne noše, plesno iz-vajanje, izvirnost instrumentov in glasbe. V komisiji so bili tudi pred-stavniki iz Jugoslavije in zamejskih Slovencev. Med dnimi so bili prof. Anita Furlani, prof. Radoslav Hro-vatin, dr. Marija Makarovič, inž. Bruno Ravnikar in Pavle Merku (iz Trsta), pole- predstavniki iz Ro-munije, Avstrije, Francije, Madžar-ske in Nemčije.

Drugi nastop je bil včeraj popol-dne ob 17. uri. Na njem so kot prvi zaplesali plesalci »Ruske YMCA« iz Münchna v Nemčiji, ki so v pe-strih stiliziranih ruskih narodnih no-šah izvajali nekaj značilnih plesov iz ruske folklorne. Za njimi je na-stopilo še več drugih folklornih skupin z izvirnimi ali reproduciranimi ljudskimi plesi, med katerimi je bi-la poleg folklornih skupin iz raznih pokrajin Italije tudi avstrijska fol-klorna skupina iz Lienza z dvema tirolskima plesoma. Zvečer ob 21. uri je bil nastop še tretje in zadnje skupine, v kateri so nastopili »Re-zijanska skupina« iz Rezije z dve-ma originalnima plesoma iz te do-line, dalje »veseli pastirji« iz Ma-ribora, ki so imeli na sporedu »Pust-ni ples« in »štajerski ples«, ter še folklorna skupina iz Doline Aoste v Italiji ter skupina »Edelweiss« iz Celovca s poma izvirnima ljud-skima plesoma.

Pozno zvečer pa je zaključil so-botno prireditev »Praznik prijatel-stva« pri katerem je sodelovalo po-leg folklornih skupin tudi vse pri-sotno občinstvo v pravem ljudskem rajanju.

Danes popoldne je na programu z začetkom ob 16. uri pisana fol-klorna parada, pri kateri bodo so-

štva Oton Župancič ter se po-govarjamo tudi o zadevah, ki jih živ-ljenje vsak dan potiska v ospred-je. Daniilo Nanut je navedel grad-njo otroškega vrtca, telovadnice, odprtje poštne urada, postavitev partizanskega spomenika ter na-grobnika pisatelju Andreju Budalu na vaškem pokopališču. Ubadajo pa se tudi z gospodarskimi vprašanji, ki našo skupnost postavljajo pred vsakodnevne preizkušnje. Kako njm streči, če hočemo vaško jedro ohraniti takšno kot je in ga razsi-riti?

Vtem ko smo se na sedežu pro-svetnega društva pogovarjali o enem sklopu vprašanj, si ogledo-vali načrte ter z zanimanjem bra-li grafikon, ki ponazarja udeležbo pevcev na vajah in njihova gosto-vanja, so se v spodnjih prostorih, v gostilni srečali predstavniki dru-žbeno-političnih sil. Občinska svet-valka Vilma Brajnik, Karlič Nanut, Aleš Hoban in drugi z njimi so razpravljali o sestavi rajonskega sveta, ki naj se sooča z vprašanji nadaljnjega razvoja te skupnosti. Vas je torej ustvarjalno prisotna, pri iskanju odgovorov na vpraša-nja, ki jih rojeva naš vsakdan. Vaščani polagajo dosti upov v učin-bovitost rajonskega sveta. V tej sredini bo potrebno poiskati nači-ne, kako naj to predmestje, sloven-ska vas, dobi priznanje za huda bremena, ki jih prinaša za razvoj celotne mestne skupnosti.

devalovali zastavonoše »bandieratori« iz Ferrare, zastave vseh držav, ki sodelujejo pri tej prireditvi, dalje zastave goriške občine, pokrajine in dežele. Za njimi pa se bodo v pi-sanem sprevidu razvile vse na-stopajoče folklorne skupine. Sprevod se bo razvil, z izhodiščem na Trgu Julia, preko goriških korzov ter se zaključil na prireditvenem prostoru v dolini Korna, kjer bo sledila »po-delitev nagrad zmagovalcem letoš-nje folklorne revije. Zvečer ob 21. uri pa bo v dvorani v dolini Korna na se zaključek z nastopom zmago-valcev folklorne revije, ki bodo še enkrat pokazali zanimivost svojih plesov, pestrih narodnih noš, origi-nalnost svojih glasbil in svoje ljud-ske glasbe.

I. M.

DEŽURNI ZDRAVNIKI

Danes sta za Gorico, Sovodnje in Steverjan dežurna zdravnik: Giuseppe Franciolli, Ul. Borsi 10, tel. 83703 in Rodolfo Genovesi, Ul. Fatebene-fratelli 5, tel. 2902. Za Doberdob in Ronke: Felice Giacomini, Ul. Mazzini, tel. 77535. Za Tržič: dr. Bon.

VRNILI BODO OBISK IZ LANSKEGA LETA

Prosvetarji društva »Oton Župancič« danes na prijateljskem srečanju na Vrhu

Društvo »Danica« bo nagradilo učence, ki so letos končali peti razred - Slovesnosti bodo pred spome-nikom padlih in na šolskem dvorišču

Danes popoldne bodo člani pro-svetnega društva »O. Župancič« iz štandreda vrnilli obisk vrhovskim tovaršem, ki so bili na lanskem jesenskem prazniku v štandredu. Za prirčen sprejem in prijateljsko po-čutje skri domače prosvetno dru-štvo »Danica«, ki si tudi prizadeva poglobiti medsebojne vezi.

Sprejem bo ob 16. uri pred spome-nikom padlih v NOB, kjer bodo gos-tje iz štandreda položili venec. Sreča-nje se bo nadaljevalo na šolskem dvorišču, kjer bodo prosvetarji imeli zaključek. Ob tej priložnosti bo pred-sednik »Danice« izročil učencem, ki so letos dokončali osnovno šolo, izkaznico društva, predstavnik Slo-ven-ske prosvetne zveze pa bo novim članom podaril knjigo Alojzija Vre-mca »Veliki punt«. V spomin na srečanje bodo učenci prejeli še brošuro o spomeniku padlim na Vrhu.

Prireditelji si nadejajo, da se bo čimveč štandredčev odpravilo na to srečanje. Iz vasi se bodo odpeljali ob 15.30 v avtomobilski koloni.

Tudi današnje srečanje hoče utrdi-ti vezi, ki se tkejo med našimi vasm, poglobiti prijateljstvo med mladimi in uveljaviti medsebojno razumevanje. Povezava med vrhom in štandredom se je pričela pred leti, ko so štandredski mladinci pri-rejali enodejanke in z njimi na-stopali doma in tudi po drugih vaseh. Vrhovci so bili med prvimi, ki so jih povabili v goste, in od takrat dalje so bili štandredci z otroškimi igricami petkrat na Vrhu. Potem so sledili obiski pevskega zbora, ki je nastopil tudi na pikniku, sedaj pa so se oblike razrasle do takšne mere, da prihaja do srečanja

Praznovanje v Novi Gorici

Danes se bodo v Novi Gorici za-čele proslave tridesete obletnice u-stanovitve pokrajinskega narodno-osvobodilnega odbora za Slovensko primorje in Trst.

Na današnjem slovesnem zboro-vanju v Solkanu bo spregovoril nekdanji podpredsednik narodno-osvobodilnega odbora Branko Ba-bič. Za prihodnji teden pa so na-javljene številne druge svečanosti in proslave. Osrednja proslava pa bo prihodnjo nedeljo v Novi Gori-ci, kjer bodo v središču mesta od-krili spomenik predsedniku NOO in pisatelju Francetu Bevku. Kip je del solkanskega rojaka Borisa Ka-lina. Spregovoril bo Bevkov pri-jatelj in sodelavec dr. Joža Vilfan.

Istega dne se bodo proslave na-daljevale v Anhovem, kjer bo predsednik centralnega komiteja ZKS France Popit izročil prometu novo most čez Sočo. V Kanalu pa bodo odkrili spomenik 41 padlim vaščanom v NOB. Spregovoril bo sekretar republiške konference Mi-lan Kučan.

Proslave bodo v raznih krajih no-vogoriške občine do konca septem-bra.

Jutri zvečer v Sovodnjah seja občinskega sveta

Jutri ob 20. uri se sestane v So-vodnjah občinski svet. Odobril bo izdatke za šolske podpore na pod-lagi deželnega zakona, prevzel krit-je stroškov za prevoz srednješolskih dijakov z Vrha v Gorico, stroškov za prevoz osnovnošolskih otrok iz Gabrij v Sovodnje in stroškov za prevoz otrok z Vrha v vrtec v Ru-polo. Odobrili mora dodatna sredstva za nakup vozila za pobiranje sme-ti, spremeniti pravilnik za osebe, ratificirati nekaj sklepov občinskega odbora ter prevezi strošek za vzdrževanje neke občanke. Potreb-nim občanom bo še razdelil dežel-ni prispevek.

IZ PEVME

Umrla je zavedna domačinka Vera Uršič

V Pevmi bodo danes ob 15. uri pokopali Vero Uršič, zavedno in priljubljeno vaščanko, ki je umrla v petek v starosti 52 let. Bila je hči vdove Marice, katere mož je padel v prvi svetovni vojni. Brat pokojne Vere Jožko se je pri-družil osvobodilnemu gibanju in je kot partizan padel v Bečini.

Zaradi svoje privržnosti osvobo-dilnemu gibanju so okupatorji Vero aretirali in jo odpeljali v taborišče v Nemčijo, od koder se je vrnila oslabljena in je vseskoj bolela. Ko je pred letom dni izgubila edi-nega sina Jožkota, se ji je bole-zen poslabšala in v veliki meri vplivala na njeno prezgodnjo smrt. Pokojnica je bila naša zvesta na-ročnica. Zapuška mamo in moža Lojzeta, katerima vsa Pevma iz-reka globoko sožalje; pridružuje se tudi naš list.

DEŽURNE BENCINSKE ČRPALKE

Danes so dežurne naslednje ben-cinske črpalke: Gorica: Esso, Ul. Brass; Fina, Kor-zo Italija; Shell, Ul. Manzano; Total, Trg Municipio in Agip, Ul. Aquileia. Tržič: Total, Ul. S. Marco; Shell, Ul. IV. novembra in Agip, Ul. Valentinis. Krmin: Esso, Ul. Venezia Giulia.

Prispeljate za DIJASKO MATICO

OB ZAKLJUČKU MLADINSKEGA SEMINARJA V BOHINJU

Ugotovljena potreba po ustanovitvi široke mladinske organizacije

Mladinski krožek je opredelil svoje stališče tudi glede odnosov med levčarsko in katoliško mladino

S seminarja v Bohinju se je vrnila številna skupina članov Mladinskega krožka iz Gorice. Med štiridnevnim razpravljanjem o različnih temah, ki se nanašajo na manjšinsko pro-blematiko, vlogo mladinskega gibanja, mednarodni položaj Jugoslavije ter na odnose med skupinami mladih znotraj narodnostne skupnosti, to udeleženci sprejeli stališče o dveh pomembnih vprašanjih, ki jih naša mladina živo občuti. V njih so se opredelili glede vprašanja organizirane mladinskega delovanja in pa sodelovanja med levo usmerjeno in katoliško mladino. Njihovo stališče, sprejeto 30. avgusta se glasi:

»Člani Mladinskega krožka Gorica, zbrani na idejno-političnem seminarju v Bohinju, ugotavljajo, da je raven mladinskega delovanja v zamejstvu nezadovoljiva. Zato sprejemamo sle-deče stališče:

Naša zamejska mladina potrebuje široko mladinsko organizacijo. Orga-

nizacija naj bi imela svoj enoten od-bor, v katerem naj bi bile zastopane razne mladinske skupine s Tržaškega, z Goriškega, iz Benške Slovenije in iz Kanalske doline. Organizacija bi bila vključena kot avtonomen član v SKGZ. Njena poglavitna naloga bi bila organizirati in povezovati že obstoječe mladinske skupine in re-ševati najbolj pereče probleme, ki so z mladinsko stvarnostjo v zvezi ga slovenskega naroda.»

Posvečala bi se tudi kadrovanju. Na seminarju v Bohinju smo spre-jeli tudi stališče, ki govori o odnosih med levo usmerjeno in katoliško mla-dino. Stališče je sledeče:

Pri reševanju problemov naše na-rodne skupnosti v Italiji smo pri-pravljivi sodelovati s katoliškimi mla-dinci, ob spoštovanju antifasističnih in narodnoosvobodilnih tradicij naše

SLOVENSKEGA ŠPORTA V ITALIJI 1924 - 1974

5. in 6. oktobra v SOVODNJAH zaključna slovesnost

SLOVENSKI DIJASKI DOM »SIMON GREGORČIČ« GORICA

Ul. Montesanto 84, tel. 834-95

Obveščamo vse zainteresente, da je v teku vpisovanje za šolsko leto 1974-75. Prošnje je treba vložiti na tajništvo doma vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo

KREDITNA BANKA KOPER

EKSPOZITURA NOVA GORICA ZA PRAZNIK OBČINE NOVA GORICA ČESTITA VSEM OBČANOM

Kreditna banka KOPER sprejema hranilne vloge odpira devizne hranilne knjižice odpira in vodi devizne račune odpira tekoče ali žiro račune daje vse vrste kreditov

NUDIMO VAM: hitro, natančno, varno in zaupno bančno poslovanje

GOSTOL

ČESTITA

vsem občanom novogoriške občine za njihov praznik 9. september.

PROIZVAJAMO:

opremo za prehrabno industrijo in livarne ter vse vrste ulitkov po naročilu.

GORICA 5. - 6. - 7. - 8. SEPTEMBRA 1974

5. MEDNARODNO FOLKLORNO TEKMOVANJE »GORIŠKI GRAD«

DOLINA KORNA

5. septembra — Folk ansambel »Stella di Romagna« z Rito Moreno
6. - 7. septembra — 5. Mednarodno folklorno tekmovanje »Goriški grad«
v CENTRU MESTA TER DOLINI KORNA
8. septembra — IX. MEDNARODNI FOLKLORNI SPREVOD

SREČANJE S TEORIJO IN PRAKSO

Seminar o skupinski dinamiki za vzgojitelje dijaških domov

Letošnji seminar je bil v Celovcu, vodila pa ga je prof. Danica Marionova. Udeležili so se ga vzgojitelji dijaških domov iz Trsta, Gorice in Celovca

Ze tretje leto lahko poročamo ob tem času o strokovnem seminarju za vzgojitelje slovenskih dijaških domov v zamejstvu. Glede na nujnost, koristnost in pripravljenost po stalnem strokovnem izpopolnjevanju naših vzgojiteljev, pa tudi glede na izredno zanimivo temo seminarja in ne nazadnje zaradi dobrih rezultatov vzgojnega dela v domovih, smo namenili nekoliko več prostora za informacijo o delu in problemih, s katerimi se soočajo in za reševanje katerih se morajo usposobiti vzgojitelji naših dijaških domov.

Prva dva seminarja sta potekala v Trstu in Gorici, letošnji pa v Slovenskem dijaškem domu v Celovcu. Slušatelji vseh treh seminarjev so bili vzgojitelji in ravnatelji tržaškega doma Srečko Kosovel, goriskega «Simon Gre-

tujimi mnenji in stališči, za socialno kooperacijo, za razreševanje konfliktov in pridobivanje izkušenj v samoopazovanju. Človek namreč najbolje spozna samega sebe ob racionalnih in čustvenih interakcijah z drugimi ljudmi, ob socialnih kontaktih v različnih skupinah. Te pobude so dobrodošle in dragocene zlasti v naši družbi, kjer smo sprejeli načelo neposredne samouprave demokracije, za katero pa moramo biti tako posamezniki kot skupine pripravljeni ne samo intelektualno, ampak tudi čustveno, skratka tako, da se kot zrete osebnosti, lahko soočimo z mnenji, stališči in reakcijami drugih ljudi in da bomo tako v skupini pripravljeni ustvarjalno in hkrati odgovorno sodelovati in odločati.

Končno bo ta publikacija dobrodošla vsem tistim pedagoškim de-

DINAMIKA SKUPINE: procesi interakcije v skupini; intelektualni in emocionalni procesi v skupini; skupine v socialnem okolju, odnosi med skupinami.

III. POSAMEZNIK V SKUPINI: faza socialnega razvoja; status in vloga posameznika in njegov vpliv na skupino; pomen čustvene atmosfere v skupini za njeno intelektualno uspešnost; vpliv skupine na posameznika; odnosi v skupini; sociometrična metoda in sociogram.

IV. OPAZOVALNA TEHNIKA: splošno opazovanje; metoda posamičnega opazovanja; aktoogram kot grafični prikaz skupinskih procesov; načela evolucije.

V. VODENJE SKUPINE: avtoritativni stil vodenja; demokratski stil vodenja; laissez-faire stil vodenja; posebnosti demokratičnega vodenja; osebnostne karakteristike vodje skupine.

VI. TEHNIKE SKUPINSKEGA DELA: osnovne značilnosti komunikacijskega procesa; skupinska razprava in njene značilnosti; razprava v malih skupinah (diskusija 66).

VII. TEHNIKA SKUPINSKEGA DELA: simpozij in njegove značilnosti; panel diskusija in njene variante; priprava in izvedba predavanja pred manjšo skupino; priprava in izvedba predavanja pred večjo skupino; priprava sestanka.

VIII. TEHNIKE SKUPINSKEGA DELA:

igranje vlog v socialni drami (sociodrama); dialog kot skupinska tehnika; intervju kot skupinska tehnika.

Pri nekaterih poglavjih so seminaristi izbrali naslov in vodjo razprave. Tako so v vrsti zastavljenih diskusij, ki so bile časovno omejene odločno odbleli tudi temo VLOGA DIJAŠKIH DOMOV V ZAMEJSTVU IN VLOGA VZGOJITELJA. Za primer navajamo zaključke razprave o vlogi vzgojitelja:

— vzgojna funkcija vzgojitelja, spoznavanje dijakov, spremljanje gojenja glede učnega uspeha in osebnostnega zorenja, dokumentacija o gojenju, odkrivanje interesov in usmerjanje dijakov, stiki in sodelovanje s starši in šolo, angažiranost vzgojitelja, njegov odnos z družbenim okoljem.

Koroški kolegi iz celovškega doma so za večerni oddih z njim

pristno ljubezno do koroške zemlje omogočili obisk in poklon prelepi Koroški pri knežjem kamnu na Gosposvetskem polju, v tork zvečer pa še večerjo v hotelu Korotan ob Vrbskem jezeru. Večerje so se udeležili dr. Franzi Zwitter, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, inž. France Einspieler predsednik Slovenskega šolskega društva v Celovcu, in vodja sektorja za dijaške domove pri Zavodu za šolstvo SRS prof. Franjo Klotnik, ki so v svojih zdravilnih izkazali največjo pozornost in priznanje za delo v dijaških domovih in v imenu svojih organizacij dali nam spodbudnega jamstva za premagovanje vsakovrstnih ovir pri normalnem poteku dela in razvoja plemenitega poslanstva dijaških domov.

NOVO NA SLOVENSKIH KNJIŽNIH POLICAH

Od prve slovenske povesti do nadrealizma v umetnosti

Štiri novosti v zbirki Kondor založbe Mladinske knjige v Ljubljani

Vsakih nekaj mesecev poročamo o novih izdajah v zbirki Kondor, ki jo kot to že dobro vemo, izdaja založba Mladinske knjige. Tudi zdaj imamo pred seboj štiri nove zvezke. Zadnji nosi že številko 145, kar dokazuje, kako vztrajna je ta zbirka in najbrž tudi nadalj trajajoča knjižna zbirka pri nas.

Zvezek z oznako 141 prinaša prvo slovensko povest, SREČA V NESREČI, ki jo je napisal Janez Cigler, in ki predstavlja prvi spomenik slovenskih prizadevanj za vzpostavitev slovenske pripovedne proze. V času, ko je nastala ta Ciglerjeva proza, so se sicer tudi drugi lotevali pisanja slovenske povesti. Znano je, da je Vraz poskušal s tem, da je objubil povest napisati tudi Prešeren. Toda od Vrazovih prizadevanj so ostali le odlomki, od Prešerenove objavljene proze ni ostal ničesar in tako je Ciglerjeva povest, ki je prvokrat izšla leta 1836, prvi primer slovenske proze. Zgodba o sreči v nesreči Svetlinove družine, očeta in dveh sinov dvojčkov, je danes sicer preveč preprosto berilo, da bi mu mogli priznati bralno vrednost. Toda z zgodovinsko literarnega stališča je

delo pomembno in je zato prav, da je našlo svojo objavo v zbirki, namenjeni študentski mladini. Za sedanjost objavo je delo pripravil Matjaž Kmecl, ki se je pri objavi teksta oprl na izdajo Ciglerjeve povesti iz leta 1936 in seveda na prvo izdajo sto let prej. Poleg opomb k tekstu je napisal tudi tehtno spremno besedo, v kateri je vsestransko razčlenil vsebino, značaj in pomen te prve slovenske povesti.

Roman o Tristanu in Izoldi izpod peresa Josepha Bédiera, je obsežen v 143. zvezku Kondorja. Res je trajalo precej dolgo, da smo ta tekst dobili v slovenščini. Šele zbirka Kondor je morala najti mesto zanj, čeprav bi najbrž moral biti prej doživet slovenski izdajo. Saj je roman o dveh ljubimcih, ki ju vseobvladujoča ljubezna strast neizprosno žene v propad, ena najlepših ljubzenskih zgodov vse svetovne književnosti. Zgodba o Tristanu, ki je na Irskem spoznal lepo Izoldo, pa je na poti domov, kamor naj bi jo pripeljal za ženo svojemu stricu Marku, z njo skupaj spili usodni ljubzenski napoj, da je kljub Izoldini poroki s stricem ostal njej zvest in na koncu umrl skupaj z njo, je bila napisana v več verzijah, od katerih prve izvirajo iz 12. stoletja in so bile napisane v verzih. Za sodobne bralce je zgodbo privedel v prozi francoski pisatelj in proučevalec srednjeveške književnosti Joseph Bédier konec preteklega stoletja. To njegovo verzno zgodbo o Tristanu in Izoldi smo dobili tudi zdaj v slovenskem prevodu Janeza Nagra. Obširen uvod je knjigi napisal Andrej Capuder. Knjiga je tudi likovno opremljena s petimi ilustracijami Marija Preglja in z miniaturnimi iz rokopiisa, pa je zato še toliko bolj ena najzanimivejših izdaj te zbirke zadnjega časa.

Nič manj ni kulturno pomemben zvezek z oznako 144 in naslovom NOČ BLISKOV, ki prinaša izbor francoskih nadrealističnih besedil slovenskem prevodu. Nadrealizem v umetnosti se je razvil po prvi svetovni vojni zlasti v Franciji, začel pa se je že pred prvo svetovno vojno. Slovenci ga praktično ne poznamo, saj se v slovenski literaturi ni nikoli mogel udomaćiti. Zato doslej tudi nismo imeli nobenega izbora nadrealistične literature v slovenskem

prevodu in je izdaja v Kondorju pravcati podvig. Izdaja, ki jo je kot urednik pripravil Aleš Berger, (kot prevajalca pa poleg njega še Kajetan Kovič in Maja Zaucer) se omejuje na francoske pripadnike nadrealističnega gibanja in sega nadeloma do leta 1930, upeštevana pa so tudi nekatera kasnejša objavljena pa prej nastala besedila. V prvem izboru je okrog Brétonovega Manifesta, temeljnega teoretičnega besedila gibanja, zbranih še nekaj tekstov, ki so rezultati prvih aplikacij nadrealističnih pisci prve generacije z besedili, ki jih danes že razbiramo kot bolj ali manj literarne. Nadrealizem skuša biti v knjigi prikazan z vseh zornih kotov. Predstavljeni so André Bréton, Louis Aragon, Paul Eluard, Robert Desnos, Antonin Artaud in Philippe Soupault, Benjamin Péret in René Char. Če zapišemo se misel Jožeta Javorskega, da je škoda, da nadrealizma Slovenci nikoli nismo imeli, kar bi prevetrili tako provincialnost, sprotili naše pesniške kvalitete in odpisal našo navezanost na nemštvo, potem je

res koristno, da smo v Kondorju dobili vsaj izbor primerov francoske nadrealistične proze. Geoffrey Chaucer (1340-1400) je eden najpomembnejših angleških književnikov tedanje dobe in eden najbolj izrazitih predstavnikov v eni najbolj plodnih dob angleške poezije. Med njegovimi povestmi so posebno znane tudi Cantenburške zgodbe, katerih izbor nam v slovenščini posreduje Kondor v 145. zvezku. Te Cantenburške zgodbe so zbirka 22 povesti v verzih in dveh proznih nastavkih. Povesti, ki si jih pripovedujejo ljudje na romanju niti niso popolne, niti niso v njih predstavljeni vsi slogi angleške družbe, zastopani med udeleženci romana, vendar pa je v njih pesnik najbolj, z rahlo ironijo in duhovito, izpovedal veliko o svojem času in njega ljudeh. V slovenski izdaji so vsebovane tri povesti, ki jih je prevedel Marjan Strojcar. Ta je celotno izdajo tudi pripravil kot avtor izbora in pisec opomb. Tako nam je zbirka Kondor posredovala še eno zanimivo delo stare angleške književnosti, čeprav le v izboru.

Sl. Ru.

PO INFORMATIVNEM SESTANKU Z IGRALCI IN SODELAVCI

Slovensko amatersko gledališče vstopa v svojo četrto sezono

Na sporedu prvi slovenski uprizoritvi farse Daria Foja «Nezgodna smrt anarhista» in Bertolda Brechta «Izjema in pravilo»

S četrtkovnim informativnim sestankom z igralci in ostalimi sodelavci gledališča je Slovensko amatersko gledališče, podobno kot druge kulturno-prosvetne ustanove, pričelo svojo četrto gledališko sezono, ki se bo zaključila 31. maja 1975. Vstop v novo sezono je kakopak pozitiven podatek, saj moramo pomisliti, da je SAG tako rekoč zraslo iz nič ali bolje brez kakršnekoli gledališke ali vsaj kulturno-prosvetne tradicije. Samo je raslo in doraslo v to; kar danes je. Pomemben činitelj v kulturnem s-

vanju naše narodnostne skupnosti v Italiji. Res pa je tudi, da SAG vstopa v novo sezono z istimi nerešenimi problemi organizacijskega in finančnega značaja, ki so bili prisotni že ob ustanovitvi in se bolj ali manj občutno vlečejo skozi vsa ta leta. Med ta vprašanja ne gre prezeriti niti čiste kulturne specifike, ki naj bi jo to gledališče imelo v sklopu naše skupnosti.

Dinamična in nekonvencionalna repertoarna izhodišča, smotnost repertoarnega izbora, načrtno uvajanje sodobnega gledališkega prepričanja (s katerim smo se seznanjali in sočutili med samim delom, kot tudi v končnem izsledku, se pravi ob realiziranih predstavah), porast obiskovalcev in končno dokaj številne predstave, so nemara najzgovornejši podatki, ki pričajo o tem, da je bila pravkar minula sezona Slovenskega amaterskega gledališča v Trstu, edinega in osrednjega nepoklicnega gledališča slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, v primerjavi s prejšnjima, uspešnejša. Pravkar izražena ugotovitev bo nemara našla potrditev v podatkih.

Podatki so kakopak nadvse zadovoljivi, hkrati pa opozarjajo tudi na to, da bo v prihodnje nemara potrebno še trdnije in natančneje delati, saj si ne moremo odmisлити kvantitete od kvalitete, ki pa je predpogoj za katerokoli delo.

V pravkar minuli sezoni je SAG obiskalo s svojimi predstavami 19 krajev na Tržaškem, Gorškem, Koprskem, v sezanski občini in v ostali Sloveniji. Med pomembnejše gostovanske uspehe velja omeniti naslednje: prvo gostovanje na Gorškem (v Gorici in v Sovodnjah), izredno človeško in gledališko topel sprejem v orto-

IZ TRŽAŠKIH GALERIJ

Jedkani listi Bruna Madere

V Trstu se je odrasli ljubitelj umetnosti mogel slikarsko usposobiti nekoč le na slobodni risarski šoli muzeja Revoltella, po tej vojni pa tudi v grafični šoli, ki jo je vodil slikar Carlo Sbisà in ki nosi sedaj po njem ime. Iz nje je izšla večina tržaških ustvarjalcev jedkan in med temi tudi Bruno Madero, ki razstavlja v občinski galeriji dvaindeset svojih listov.

Ob njegovem prejem nastopa na skupinski razstavi ENDAS smo že zasliuli v njem močno dobera razvoja, v čemer nas na vseh poznejših razstavah resnično ni razočaral. Tudi sedanja je nov mejnik njegovega razvoja, ker se nam razen z velikimi listi z že znano motiviko podvodne lepote morja, osredotočene na prav omotno izreze iz življenja rastlin in školjk, Bruno Madero tokrat predstavlja še z manjšimi listi drugačne tehnične, drugačne izvedbe in tudi motivike. Na njih namreč podaja edinele Kras, ki pa se najavljajo že v prvi obliki, ne pa v drugi, oblikovanju sveta v malih listih v pravo resničnost. Ta pa izstopa tudi v naglenuju k stvarno otpljivi podobi, kot posledica novih tehničnih prijemov, ki niso kemično jedkanje, marveč edino le globoko izgrebanje kovine s primerno izdelanimi rezili, tako kakor pri lesorezih, ter se tiskajo kot taki, le z večjim pritiskom, ki povzroči izstopanje belin, izbočenih v otpljive oblike. Zato se zdi dreve in narava sploh okoli Doberdoba, Bazovice in Repeptabara kot da bi bila pokrita z blestečo pravo slano, izreden slikarski učinek — pravi hladni ognjem.

Milko Bambič

Prejeli smo

BRKINI 74. Ob tridesetletnici volitev v narodnoosvobodilne odbore na južnem Primorskem. Uredili: Anica Božič, Albin Cotar, Silvo Faturo (glavni urednik), Milan Guček, Jože Znidaršič, Ovetnik: Marino Kontelj. Založil odbor za proslavo pri občinski konferenci SZDL Sežana. Nastavila tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani v 5000 izvodih. Knjižnica prinaša na 191 straneh okrog 30 prispevkov bivših udeležencev NOB v Brkinih od začetkov v letu 1941 do osvoboditve. Med sodelavci so tudi nekateri prvoborci na tem področju. Uvodno besedo je napisal Ivan Renko v imenu odbora za proslavo 30-letnice.

Slovenski dijaški dom v Trstu z notranjega dvorišča

goriči» in Slovenskega dijaškega doma v Celovcu. Naj navedemo še, da slovenska domovina v Italiji omogoča obstoj podporno društvo Dijska matica v Avstriji pa Slovensko šolsko društvo. Za vse tri domove skrbi torej manjšina sama tako pri nas kot v Avstriji, z izjemo mikroskopskih prispevkov iz javnih sredstev našina dvema domovima. Za strokovno pomoč so naši vzgojitelji zaprosili Republiški zavod za šolstvo SRS, ki je z vsem potrebnim razumevanjem dal na voljo ustrezne strokovnjake.

Vse tri dni, kolikor je seminar trajal, je petnajstčlanska skupina vodila prof. Danica Marionova, ki je s seminaristi obdelala tehniko skupinske dinamike v teoriji in v praksi. Prof. Marionova je v Sloveniji opravila že 18 takih seminarjev, ki so jih obiskali vsi vzgojitelji in ravnatelji dijaških domov. Predavateljica, ki je priznan strokovnjak na tem področju v Sloveniji, je umetnost skupinske dinamike proučevala na študijskih srečanjih številnih evropskih držav in v ZDA. Leta 1972 je izšel pri DZS njen prevod knjige Tobiasa Brochera Skupinska dinamika in izobraževanje odraslih. V uvodu te zanimive knjige piše prof. Marionova med drugim tudi tole:

«Med pojavi, ki jih prinaša dinamika družbenega in znanstveno-tehnološkega razvoja, je za človekov napredek najpomembnejše nenehno, permanentno izobraževanje. Zaradi novih znanstvenih spoznanj, ki prehitujejo druga druga naše znanje, ki smo si ga pridobili v mladosti ob rednem šolanju, hitro zastareva, zato postajata izobraževanje in učenje za sodobnega človeka nujnost in način sodobnega življenja.

Ob tako množičnem izobraževanju, ki zajema vse širše plasti odraslih, pa ne bi smeli zanemariti vprašanja, kako naj poteka vzgojnoizobraževalni proces, katere učne oblike in metode so uspešne in primerne za boljše uspehe pri izobraževanju in za boljše vzgojne učinke. Sodobna andragoška spoznanja vse bolj pogosto opozarjajo, da klasične frontalne oblike pouka s predavateljskimi metodami in zato z zgolj enosmernimi komunikacijami vedno ne ustrezajo, ker udeležencem ne omogočajo sodelovanja in jih obsojajo na pasivno-receptivni način sprejemanja novih spoznanj in zato tudi na bolj ali manj spominjsko reprodukcijo znanja. Tako zasnovan učni proces tudi ne razvija dovolj človekovih intelektualnih sposobnosti, hkrati pa ne zadovoljuje čustvenih in socialnih potreb udeležencev ter jih postavlja v vlogo nedoraslih in nevednih otrok.

Zaradi raznolikosti problemov je skupinska dinamika kot delovna metoda priznana povsod tam, kjer želimo humanizirati medsebojne odnose, razreševati neopredeljene napetosti in konflikte ter doseči večje delovne učinke.

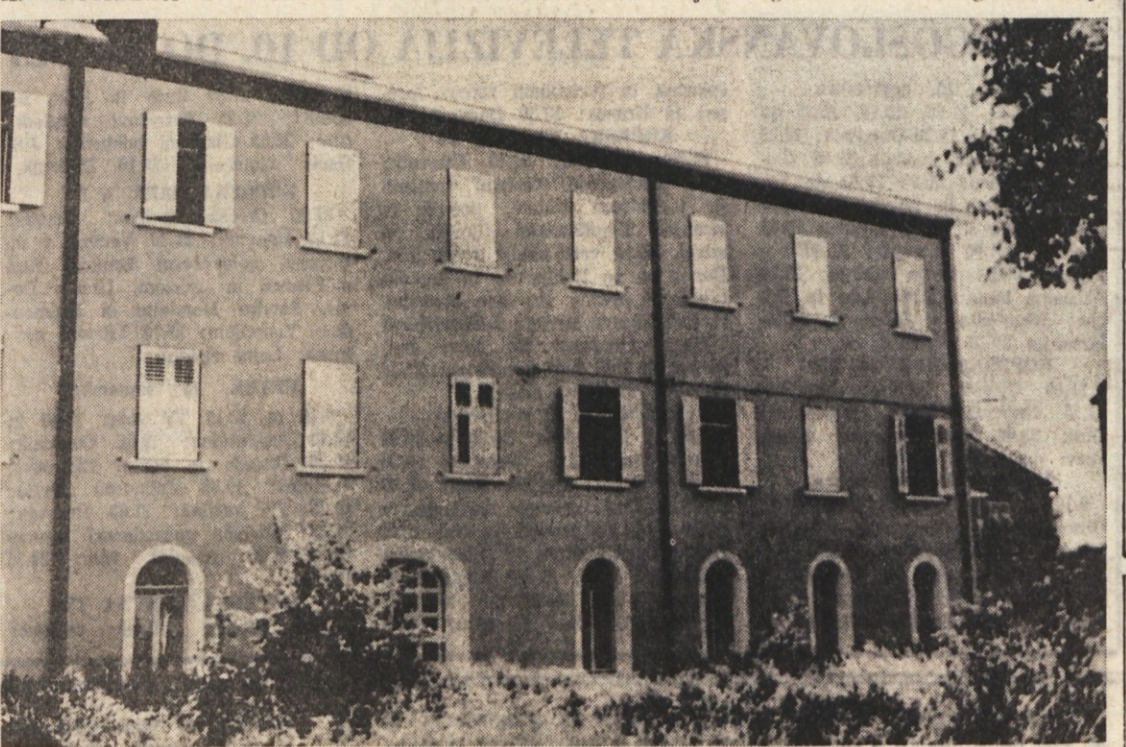
Zlasti so dragocene pobude, ki jih avtor nakazuje za področje družbeno-politične vzgoje in izobraževanja, kjer se tudi pri nas ne bi smeli zadovoljiti zgolj s posredovanjem intelektualno-teoretičnega značaja, ampak moramo iskati možnosti za konfrontacije s

lavcem, ki v svoje vsakdanje vzgojno delo ustvarjalno vnesejo nova spoznanja in so v skupinskem pouku naši možnost za razumevanje slehernega učenca pa tudi razrednega kolektiva kot socialne skupine.

IZ spodaj navedenega okvirnega programa nam ni težko spoznati, da je bil seminar pravi «tour de force»:

I. UVOD V TEORIJO SKUPINSKE DINAMIKE: socialno-psihološke in sociološke osnove skupinske dinamike; pojav skupine, njena definicija, vrste skupin; konstitutivni elementi skupine; osnovne zakonitosti skupinske dinamike.

II. NOTRANJA IN ZUNANJA

Poslopje slovenskega dijaškega doma v Gorici

Počitniško srečanje s Fini Več - Friganović prevajalko Gregorčičevih pesmi v nemščino

Cez dober mesec (15. oktobra) se bomo spominjali 130-letnice smrti našega Goriskega slavnika. Čeprav je od njegove smrti preteklo že mnogo let (novi. 1906), še živijo ljudje, ki so se udeležili njegovega nepozabnega pogreba. Gregorčič ostaja eden nam najdražjih pesnikov, saj je najtesneje povezan z življenjem in bitjem našega naroda. Prav gotovo je slog Gregorčičevega pesništva danes najzanimivejši. Prava gotovo je slog Gregorčičevega pesništva danes najzanimivejši. Prava gotovo je slog Gregorčičevega pesništva danes najzanimivejši.

je upor občutljivega srca proti vsakemu nasilju, v njej tudi žari junaška bojevitost za pravične ideje. Zato pa tudi ni čudno, da smo Gregorčiča najbolj slavili prav v času narodnoosvobodilne borbe, ko je kot je rekel in zapisal France Bevk, «ena njegove poezije rasla z veličino našega naroda». Tedaj (1944) skoraj ni bilo vasice na osvoboditvenem ali na pol osvobojenem ozemlju naše Primorske, ki ne bi bila prepravljena proslavte za Gregorčičevo stoletnico.

V takih mislih sem se udeležil, ko sem v bovskem modernem hotelu Kanin želel spoznati prevajalko Fini Več-Friganović. Iz južnotirolskega Borna (Bolzano) prihaja sem pod Julice že nekaj let, da v bližini Gregorčičevega

«planinskega raja» doživlja lepoto naše gorske narave in ob urah navdiha piše pesmi, ki bodo po vsej verjetnosti ostale le v njenih zvezkih in albumih, ter prevaja Gregorčiča v nemščino, ki pa bo morda zares izšel v nemški knjigi.

Gospa Fini Več-Friganović je hči nekdanjega kobarškega zdravnika dr. Hinka Veča, ki je v Kobaridu zdravil v letih 1909-1919. Njen oče je bil zavezanec Slovenec, mati pa «trda» Nemka s Češkega. Fini, ki ima najlepše spomine na mlada leta v Kobaridu in na neštete obiske Pomočev (Gregorčičeve) domačije na Vrskem, je vztrajala v slovenstvu, medtem ko njeni sestri mnogo bolj teče nemška materinsčina. Fini Več-Friganović živi v Bocu in deluje v raznih mednarodnih dobrodel-

ni organizacijah. Z njo se je prav lepo pogovarjali. Brez zadrege mi je povedala, da ima 72 let (nosi jih pa res dobro!), a ob njeni siceršnji skromnosti sem le s težavo zvedel od nje, da je med drugim tudi doktor psihologije, Skratka, simpatična oseba, ki je kljub dolgi ločitvi (60 let) od Kobarida ostala zvesta slovenstvu.

Pesniško se izraža v nemškem jeziku, njene pesmi so kljub prigodnosti (piše v glavnem rimane štirivrstnične), a vendar vsebinsko in figurativno dovolj živne, na višini avstrijske tradicionalistične lirike preteklega časa. Te pesmi seveda piše bolj zase in jih nikomur ne ponuja. Stojijo rodno zemljo in boj za njeno

osvoboditev opeva v pesmi, ki jo je posvetila bratoma Andreju in Janku Manfredi, kobarškima rodoljuboma. Pozornost kulturnih dejavnikov pa bi predusledno zaslužilo njeno prevajanje poezij Simona Gregorčiča. Doslej jih je prevedla že okrog 130-150, kar je vsekakor lepo število. Zdi se, da je njeno dobro poznavanje nemščine ob pesniški intuiciji in še ob sozvočnem razumevanju pesniške Soče zadostno zagotovilo, da bi prevodi dostojno predstavljali našega «Slavnika» germanskemu svetu. Prevajalka jih je že oddala ustreznim slovenskim strokovnjakom (germanistom), da izrečejo svoje mnenje. Zeleti je torej, da bi Gregorčič prišel nekoč tudi do nemških bralcev.

Tomaž Pavšič

horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Presenetila vas bo naloga, ki vam jo bodo zaupali. Običajno delo boste zamenjali z zelo delikatnim in tveganim. Nekdo vam bo grozil, pa ne bo hudega. Posvetite več pozornosti sebi, oziroma svojemu zdravju. Tudi ljubljena oseba ima pravico do večje pozornosti.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Dobili boste o-bisk, ki vas bo vznemiril. Verjetno boste rešili tudi neko poslovno zadevo, ki se predolgo vleče. Val dobrih vesti, ki pa jih ne smete jemati preveč resno, ker ne prihajajo iz pravih virov. Ljubljena oseba vas ima zelo rada. Kar se zdravlja tiče, vse prav.

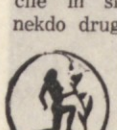
DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ne nasedajte pohvalam in izrazom simpatij, kajti za tem se krije nekaj drugega. Smotno dalje po poti, ki ste jo ubrali in ne računajte z velikimi uspehi, kajti zamudili ste največjo priložnost. Dobili boste neko prijeto vest. Prebavne motnje in glavobol.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Ne popustite niti za las, ko gre za načelna vprašanja, drugače pa bodite pripravljeni na kompromis, kajti sicer boste kaj slabo vozili. Nekdo vas skuša spraviti v težave, pa mu ne boste uspeli. Z ljudmi, ki se vam preveč las-kajo, bodite kratki.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Potolajte se, če kaj ne po prav, ker drugi ne bodo na boljšem. Samo ob sebi se razume, da je to preveč enostavna rešitev težavnih zadev. V kratkem bo boljše. Neke vaše želje se bodo uresničile in srečni boste vi in še nekdo drug. Dobro počutje.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Bodite previdni, da bi ne pokvarili pridobljenega položaja. Za velike spremembe ni čas. Isto velja tudi za daljša potovanja, ki trenutno niso priporočljiva. Če hočete do-seči to, za čimer težite, bodite vztrajni in podjetni. Ljubosumni boste. Nekoliko nervoze.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Na delu boste dosegli kak uspeh, vendar vam ne bo lahko. Ohranite mirno kri, vam jo bo do pošteno zagodil. Drugi jim boste vi vrnil. Tokrat ste bili neprevdli. Vsako hlastanje privede v slepo ulico. Za ljubljeno osebo bo treba najti rešitev.

SKORPIJON (od 24. 10. do 23. 11.) Več intenzivnega dela, kajti sicer se boste slabo odrezali. Nekdo vam bo pomagal, vendar bo hkrati zahteval od vas tudi to, kar mu ne pripada. Bodite odločnejši in doslednejši. Neko zadevo čustvenega značaja bo treba vendarle rešiti. Počitka ste potrebni.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Če hočete uspeti, ne rinite v ospreje in tudi ne izsiljujte naglice. Zvezde vam dobro kažejo, toda vsaka prenapetost bi vam škodovala. Konec tedna obisk. Morda bi se znalo iz nekega naključnega srečanja izčiniti kaj bolj resnega.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Bolje organizirajte svojo dejavnost, tudi vsakdanje opravke, kajti sicer ob najhujšem ne boste zmogli vsega. Kar se stroškov tiče, ne bodite nekritični, vendar ne računajte, da bo šlo vse kot doslej. V ljubzenskih zadevah dajte več svojega. Zdravje dobro.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Dobro nadzirajte svoje delo in ne izgublajte časa z malenkostmi. Prenehajte tam, kjer vidite, da vodi pot v slepo ulico. Živčni boste in s tem boste spravili v slabo voljo tudi domače, seveda predvsem tiste, ki bolj tesno delijo vašo vsakdanjo usodo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) S previdnostjo in dobro voljo boste rešili tudi nič kaj prijetno nalogo, ki so vam naložili. Vsak korak točno izmerite in proučite, predno ga napravite. Pismo, brzojavka, vest. Veliko zadoščenja ne bo, toda razmere se popravljajo. Nekoliko utrujeni boste.

NEDELJA, 8. SEPTEMBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 18.15 Program za mladino
19.15 UFO — osma epizoda: ODSEV V VODI
19.00 Profesor Boltezar: Jugoslovanska risanka
19.15 Napoved programa za prihodnje dni
19.35 ŠPORTNI DNEVNIK
20.00 DNEVNIK
20.30 LUCIEN LEUWEN
Po Stendhalovem romanu
21.35 ŠPORTNA NEDELJA
22.35 PRIGODE SHADKOV

DRUGI KANAL

- 15.15 Avtomobilske dirke v Monzi za nagrado Italije: SVETOVNO PRVENSTVO FORMULA 1
EVROPSKO PRVENSTVO V LAHKI ATLETIKI V RIMU
20.30 Glasbena oddaja
22.10 Sedmi dan:
Kulturne aktualnosti
22.50 Napoved programa za prihodnje dni

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 10.00 E. ZOLA: V KIPEČEM LONCU
11.00 Kmetijska oddaja
11.45 PROSLAVA 30-LETNICE DELOVANJA VRHOVNEGA STABA NA VISU
13.30 Otroška matineja:
Družina Smola in Po neznani delti
14.15 POROČILA
16.25 Goriški oktet in ansambel Slavka Znidaršiča
16.55 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki
19.45 POROČILA
20.00 Znamenite pustolovščine: COLLEONI
20.45 Risanka
21.00 DNEVNIK
21.20 Tedenski zunanepolitični komentar
21.35 VEČER Z MIJO ALEKSIĆEM
22.35 ŠIBENIK
Dokumentarna oddaja
23.05 Športni pregled
23.45 DNEVNIK
24.00 Svetovno prvenstvo v veslanju

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 15.50 Svetovno prvenstvo v motornih dirkah
Prenos iz Preluke
16.55 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki
20.00 Svetovno prvenstvo v veslanju
21.15 Napoved programa za prihodnje dni
21.30 MATA HARI - Film z Greta Garbo
23.20 Svetovno prvenstvo v motornih dirkah
Posnetek prenosa iz Preluke

TRST A

- 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Boccherinijev godalni kvartet v A-duru; 11.15 «Monika potuje na Madagaskar»; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Zabavna glasba; 13.00 Karakteristični ans.; 13.30 Glasba po željah; 15.45 «Komisar Tabornik in lepa Venera», radijska detektivka; 16.45 Plesna glasba; 18.00 Glasba in šport; 20.00 Sport; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja v športu;

KOPER

- 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 19.30 in 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.40 Jutranja glasba; 9.00 Kako se počutiš (glasbeno-govorni spored); 10.30 Dogodki in odmevi; 10.45 Glasba in nasveti; 12.10 Glasba po željah; 12.35 Zunanepolitični pregled; 14.00 Najbolj popularne poudarke; 16.00 Polke in valčki; 17.15 Poskočje; 17.30 Pesem sledi pesmi; 18.00 Koncert lahke glasbe; 18.35 Glasba po željah; 19.45 Juke box; 20.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.30 Prenos RL; 21.00 Glasba v ve-

čer; 22.00 Športna nedelja; 22.15 Operetna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 9.00 Godala; 10.50 Orkstri; 12.00 Najbolj popularne plošče; 13.00 Glasbeno - govorni spored; 14.00 Neapeljske poudarke; 15.20 Odrska glasba z Milvo; 16.55 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki; 17.10 Glasbeni variete;

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 20.30 Poročila; 7.50 Danes za vas; 8.30 Za kmetijske proizvajalce; 9.07 Radijska igra za otroke - Frane Puntar: «Uho»; 9.46 Skladbe za mladino; 10.05 Se pomnite, tovariši...; 11.05 Koncert iz naših krajev; 15.05 Humoreska tega tedna - F. Soeborg: «Takšni smo»; 15.25 Ob lahki glasbi; 16.10 Nedeljska reportaža; 16.30 Popularne operne melodije; 17.00 Zabavna glasba slov. avtorjev; 17.30 Nedeljsko športno popoldne; 19.25 Marjan Marinc: Ogledala in baloni - radijska igra; 20.00 Lahko noč, otroci!

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 10. DO 14. SEPTEMBRA 1974

TOREK, 10. septembra
9.10, 10.35, 11.05, 15.10, 16.35 in 17.05 TV šola; 19.20 Obzornik; 19.35 Pet pedi: Novo mesto; 20.05 Kolovoz na Krasu; 20.25 Dunajski kormorni orkester bo izvajal Mozartov Diverimento št. 11 v D-duru; 20.45 Risanka; 21.00 Dnevnik; 21.40 Fotografiji NOR: tretja oddaja; 22.20 Aktualna tema: 23.05 M. de la Roche: Whiteoaks iz Jalne, 8. nadaljevanje; 23.10 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV
21.00 Otroški kotiček: risanke; 21.15 Dnevnik; 20.30 Celovečerni film: 23.00 Dokumentarec: Libija (prvi del).

SREDA, 11. septembra
9.10, 11.15 in 16.30 TV šola; 19.15 Obzornik; 19.30 Risan film «Družina Smola»; 20.00 Zabavna glasbena oddaja; 20.25 Smetar: ki je uspel - reportaža; 21.45 Risanka; 21.00 Dnevnik; 21.40 Mednarodni festival

PONEDELJEK, 9. SEPTEMBRA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 18.15 Program za mladino
19.15 ŠPORTNI DNEVNIK
Ital. kronike in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 RDEČI ŠOTOR
Film, ki ga je režiral Mihail Kalatozov in ki govori o neuspelem poletu generala Nobileja na Severni tečaj
V izvirniku nosi film naslov «Krasnaja palatka». Film sta izdelali Italija in Sovjetska zveza leta 1969. Režiser Mihail Kalatozov je znan sovjetski režiser, ki se je začel uveljavljati že pred 40 leti in ki ga pri nas poznamo po zelo dobrem filmu «Ko letijo žerjavi».
«Rdeči šotor» prikazuje, kot smo rekli, ponesrečeno potovanje generala Nobileja z balonom «Italia» na Severni tečaj. Bilo je to leta 1928, ko se je polet ponesrečil in so prežve ponesrečence rešili Sovjeti

DRUGI KANAL

- 20.30 DNEVNIK
21.00 NAGRADE ITALIJE 1969:
Niko Tinbergen in Hugh Falkus:
SEGNALI PER SOPRAVIVERE
22.00 Baletna prireditev
Manuel de Falla: KLOBUK NA TRI ROGLJE
Izjava madridski baletni ansambel
Manuel de Falla je balet sestavil že 1919. leta za baletno skupino, ki jo je vodil ruski baletni mojster Dagilev. Balet je sestavljen po noveli Pedra de Alarcóna. Tu se opisujejo smešni poskusi nekega funkcionarja, da bi si pridobil simpatije lepe mlinarice. Vsi njegovi napori so zaman, guverner bo postal tarča zasmeha, medtem ko bo mlinarica vsa srečna s svojim možem

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 9.10, 10.30, 15.10 in 16.30 TV šola
18.50 Obzornik
19.10 Bolgarski otroški spored: LUTKINA VILA
20.00 BOLGARIJA, dokumentarna oddaja
20.27 Bolgarska zabavna-glasbena oddaja: NE DRAŽI ŽIVALI
21.00 DNEVNIK
21.35 S TUJIM OBRAZOM
23.00 TRAKIJSKA SVATBA
Tudi ta del oddaje spada v skupno oddajo «Bolgarski večer»
Govori pa o folklornem bogastvu v Trakiji
23.35 TV DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 21.00 Risani filmi, otroška oddaja
21.15 DNEVNIK
21.30 NOSOROG
Dokumentarec iz serije «Enciklopedija živali»
22.00 Dosežki zdravstva:
OPERACIJA RAKA V MOŽGANIH
23.30 Glasbena prireditev

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umestnost in prireditve; 18.30 Čajkovski: «Manfred»; 19.35 Jazz; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Slov. razgledi; 22.15 Glasba v noči.

KOPER

- 7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 19.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.40 Jutranja glasba; 10.45 Glasba in nasveti; 11.45 Pisan glasbeni spored; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Športni poudarke; 15.00 Slavne klavirske skladbe; 15.45 Plošče; 17.15 Poskočje; 18.00 Glasbeni mozaik; 18.45 Športni pregled; 19.00 Izložba hitov; 20.00 Od Triglava do Jadrana.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30, 7.25 Jutranja glasba; 7.12 Sindikalne aktualnosti; 8.30 Jutranje poudarke; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Program z Lino Volonghi; 13.20 Hit parade; 14.40 Radijska nadaljevanke; 15.00 Program za

mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Kormorna, operna in simfonična glasba; 18.30 Antologija neapeljske poudarke; 21.15 Violončelisti: Mislav Rostropovič; 21.45 XX. stoletje; 22.00 Orkester; 22.20 Ponovno na sporedu z Ornello Vanoni.

II. PROGRAM

- 7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Kako in zakaj; 15.40 Glasbeno - govorni spored; 17.40 Opravljivi; 18.35 Zgodovina ital. poudarke; 19.55 Catalanijeva opera «La Wally»; 22.00 Glasbena fantazija;

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30 Poročila; Poročila; 7.50 Rekreacija; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Pisan svet pravljic; 10.20 Pesticne na potepu; 10.40 Veliki zabavni orkestri; 11.15 Za vsako-glasbo nekaj; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Tuje pihalne godbe; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 Amaterski zbori; 16.00 Zvoki in barve orkestra; 17.00 Vrtljak; 17.45 Mo-da za vas; 18.10 Tribuna glasbene mladine «Grožnja 74»; 19.45 Poletni kulturni vodnik;

OBOROŽEVALNA TEKMA MEJI ŽE NA ČLOVEKOVO NERAZSODNOST

STOCKHOLM, 7. — V letu 1973, ko je velike predele Azije in širok pas centralne Afrike zajela Suša, da je umrlo od lakote na stotine ljudi, so v bogatih deželah porabili v povsem neproduktivne namene, namreč za tako imenovano obrambo nič manj kot 207 milijard dolarjev. Stockholmski mednarodni zavod za raziskovanje miru «SIPRI» trdi, da je to «neumno razmetavanje denarja, ki omogoča izpolnjevanje in večanje že obstoječih rušilnih sredstev». Če upoštevamo dejstvo, da je razviti svet v letu 1970 porabil za raziskovalna dela na kmetijskem področju 1 milijardo 300 milijonov dolarjev, nerazviti svet pa nekaj nad 300 milijonov dolarjev, skupno torej le obilno poldrugo milijardo, da pa se v oboroževalno raziskovanje troši 20 milijard dolarjev na leto, potem ni nič čudnega, če se človeštvo bliža strahotni lakoti, hkrati pa tudi konkretni nevarnosti, da zaradi preobilice orožja in streliva «eksplozivira». Z 207 milijardami dolarjev, kolikor je ves svet porabil lani za oboroževanje in raziskovanje na tem področju, bi mogli zgraditi najmanj 150 hidroenergetskih sistemov, kakršni je asuanski, pa desetine milijonov stanovanj ali milijon modernih šol.

Po podatkih istega stockholmskega zavoda sta največ porabila za oboroževanje oba vojaška pakta, na katerega je odpadlo 80 odst. vseh zadevnih stroškov. NA TO in varšavski pakta sta pakta »bogatih«, ki imajo veliko sredstev, vsem ko se nerazviti svet

otepa na eni strani s težavami, na drugi pa tudi sam tekmuje v oboroževanju, ki se mu s strani bogatih vsiljuje.

ZDA so lani porabile za oboroževanje 77 milijard dolarjev, Sovjetska zveza je porabila 46 mi-

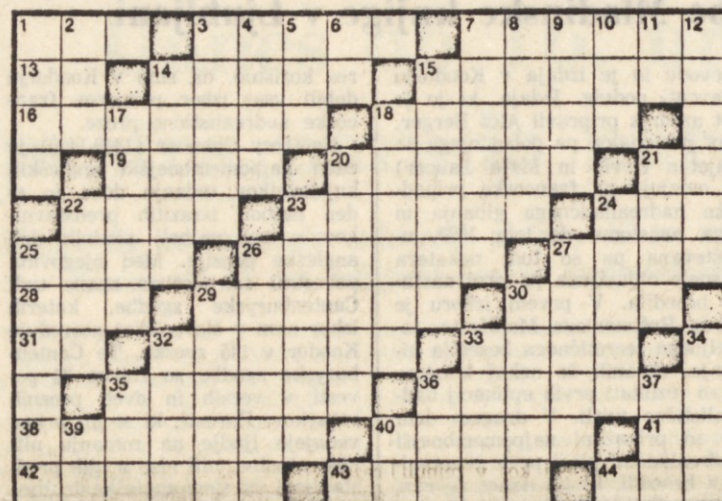
lijard, LR Kitajska je dala 8 milijard, Velika Britanija, Francija in Nemčija pa po 6 milijard dolarjev.

Izključno za raziskovalna dela na tem področju so leta 1973 potrošili 20 milijard dolarjev. Ne-

posredno na tem področju je angažiranih nič manj kot 400 tisoč inženirjev, kemikov in drugih visoko kvalificiranih strokovnjakov.

PO domnevah SIPRI se bodo stroški za obrambo v letošnjem letu še povečali.

KRIŽANKA... z našim krajem

Rešitev križanke bo v torkovi številki

VODORAVNO: 1. Radiotelegrafski klic na pomoč, 3. Vesela in homogena družina, 7. Del; odsek; območje, 13. Veznik, 14. Grški otok, 15. Hrabri športniki in vojak, 16. Vas pri «našem kraju», 18. Zensko ime, 19. Vrhovno papeško sodišče, 20. Ignazio, italijanski pisatelj, 21. Dvo v sestavi, 22. Zelo kratko krilo, 23. Italijanski nogometni prvoligaš, 24. Stvar, 25. Ime filmske igralkice Pica, 26. Južnoameriške igre, 27.

Predhodniki Sovjetov, 28. Skrajni točki, 29. Italijanski strokovni kadri, 30. Jaz v 3. sklonu, 31. Španija in Avstrija, 32. Francoska pokrajina z Verdunom, 33. Nemška pokrajina, 35. Premikanje v šahu, 36. Kralj; prosvetni in športni delavec v «našem kraju», 38. Čevlji prebavnih organov v trebuhu, 40. Največji italijanski pesnik, 41. Boy na koncu, 42. Arhimedov vzklík, 43. Športno društvo v «našem kraju», 44. Nadelna živalca.

NAVPIČNO: 1. Vrsta ribe, 2. Osebnosti zaimke, 3. Zavarovani, 4. Del naočnikov, 5. Grška boginja maskevanja, 6. Veznik, 7. mesto v Liguriji, 8. Samo to!, 9. Ameriški filmski komik, 10. Podi, 11. Opus citatum, 12. Morski delavci, 14. Avstro-ogrski enota, 15. Sežigati, požigati, 17. Jugoslovanska reka, 18. Reva kot Jerica, 20. Znanost v Sečovljah, 21. Roman Dostojevskega, 22. Ime filmske igralkice Medici, 23. Zensko ime, 24. Boksarski Medici, 25. «Naš kraj», 26. Dijakovi pripomočki, 27. Vas ob Vipavi, 29. Razvoj, 30. Zensko ime, 32. Angleška bolezen, 33. Ameriška filmska zvezda, 34. Francisco, španski slikar, 35. Latinski s, z, za, 36. Kitajski politič, 37. Pred Angeles, 39. Znak za prvinu rutenij, 40. Deciliter. (lako)

13. IVAN TAVČAR: CVETJE V JESENI

Z Meto sva še enkrat nastopila. V gosli sem vrgel tako visok zlesk, da se je samo ob sebi umelo, da velja naročni ples izključno le nama. Na poti k skednju mi je razodela željo:

«Nekaj bi rada. Če plešeš, malo z nogo ob tla udari! Tako je lepo!»

Ko sva plesala, je stalo ob strani vse polno gledalcev. Vsi so se v duhu udeleževali plesa. Danijel je kričal: «Suči jo!» Jakopin pa: «Dobre volje, Janez!»

Meti so rože cvetele po obrazu in po vratu, posebno kadar sem med plesom udaril z nogo ob tla, da se je vse zatreslo. Po tem plesu je Boštjan plačal in odšli smo. Na poti proti Jelovemu brdu je Meta spregovorila:

«Strašno je bilo lepo!»

Boštjan pa je dostavil: «Posavčeva pa zdaj že ne bo več k nam.» Iz teh besed je odmevala tista resignacija, tiha odpoved nadam, katere je trezni in razsodni mož morda gojil v svojem srcu.

Pri materi pa ni dobil podpore. Barba je namreč vzkliznila: «Za tako surovino ne maram pri hiši!» Njeno oko je z globoko ljubeznijo sledilo hčerki, ki je korakala ob moji strani ter zopet in zopet hitela: «Hudo je bilo lepo!»

Dan pozneje sem šel nekaj iskat v gore. Hodeč mimo čunčnat, kjer je imela Meta svoje reči, vidim, da je

bila odprta njena skrinja. V predalu za obleko je bila razgrnila nad to kos belega papirja; in na tem papirju je ležalo moje srce z Gore; listek z napisom pa je bila Meta prav skrbno odstranila.

O moji starosti potemtakem Presečnikovo dekle ni bilo prepričano.

VI

Otava je bila pod streho. Pričela se je mlatva. Od jutra do večera je pikapokalo s Presečnikovega skednja. Nasad za nasadom smo omatili, omatene snope pa z otepalki obdelovali, da se je kadilo plev in prahu. Sest nas je mlatilo; ker Danijel pri šestih ni vedno v viži ostajal, se je Liza prepirla. Pšenica je bila bogata in debelejša zrna. Velnik je pel in v velikih vrečah smo odnašali žito v goreno hribo, v kateri so se polnili predali gospodarju in družini v veselje.

Na soboto precej pozno popoldne je zapel zvonček pod vasjo. Kot bi trenli, so potihnilci cepci po skednjih, je ponehalo kričanje otrok in vsa vas se je zavila v skrivnostno tišino. Obhajajo gre! Iz vsake veže so suli prebivalci; sredi vasi pa je obstal gospod Jakobov, v zlatopretkani bursi dvignil Boga ter blagoslovil klečečo množico. Bog sam je prišel v pozabljeno gorstvo vas, k revnemu, razgrzanemu ležišču je prišel, da bolnika ozdravi ali pa mu poda svojo desnico, da ga popelje čez temni prag smrti do sončnih večnih dni. V veličastnejši obliki se ti pač ne more odkriti demokratična misel v največji popolnosti!

Obhajali so Luco. Oslabela je bila in smrt je hodila okrog koč. Pa ji je vendar zametnik se prizanesla, da je okrevala in da ji ni bilo treba umreti. Od Fortunovih so mi sporočili, da je pustil gospod Jakob zame pismo in da ni mogel čakati, ker se mu je zaradi sobote domov mudilo.

Sel sem iskat tega pisma.

Skoraj v vsaki vasi v pogorju naletiš na gospodarja, ki se rad baha, bodisi s premoženjem, bodisi s kako drugo stvarjo. Na Jelovem brdu je bil tak bahač posestnik in oštr Fortuna, ki si je v vinsko kupčijo nekaj denarja pridobil. Kar sem poznal to hišo, se je bahala: oče je ob vsaki priliki metal svoje bogastvo na mizo, otroci so ga pridno posnemali. Vlekli so nekoliko na gosposko stran, posebno hči. Ta je bila dve leti pri nuni v Loki in je od tam prinesla nazaj novo ime. Prej je bila Katra, po loški šoli pa Katinka.

V gostilni pri Fortunovih sem dobil pismo, ki so mi ga pisali iz Ljubljane ter me opozarjali, da bi pisarna ne mogla dolgo več prenašati moje odsotnosti. Pri vstopu je Katinka prav sladko zagostolela: «Kako, da k nam nič ne prihajate, gospod doktor? Kaj smo se vam pa zametili?» Vikala me je, zatorej sem bil prisiljen, da sem jo tudi vikal, kar se mi je zdelo silno zopno.

Dekle je bilo še dosti dobre podobe, ali tičala je v nekaki gosposki kočmajki, ki se ji je kar videlo, da je bila za cenen denar kupljena pri Kajdetu v Loki. Tudi govorila je nekako po knjigi, prav po Danici, na katero so bili Fortunovi naročeni.

Ponovila je: «Kaj smo se vam zametili? Gospod sodnik ostaja vselej pri nas, kadar prihaja na pravde sem gor. Kaj tisto! Dati imamo vsakemu kaj, kdor pride k nam, in naj je še tak gospod!»

Da jo potolažim: «Prinesite mi polič vina, gosposkiha Katinka! To vem, da točite dobro pijačo.» Gosposkiha se je urno zasukala ter odhitela s poličem po vino. Ko je postavila polno steklenico predne na mizo, je prisleda ter vprašala zadovoljno:

«Ali ni fletno pri nas?»

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

ATLETIKA

PREMOČ VZHODNIH NEMCEV V PREDZADNJEM DNEVU

Dve četrti mesti za Italijo - Höhne prvi po 50 km hoje

Nesrečni konec jugoslovanske štafete 4x400 m - Med zmagovalci Annelie Erhardt (100 m ovire), Spiridonov (kladivo), Malinowski (3000 m steeple)

Kot po olju je šel tek na 100 m ovire za pravoslavno Nemko Annelie Erhardt. Čeprav ni bila letos nikoli v najboljši formi je z lahkoto potrdila premoč Vzhodne Nemčije. Uspeh je dopolnila še Fiedlerjeva z drugim mestom. Poljakinja Nowak je zgrešila srebro za sami 2 stotinki. Sovjetinje so dosegle leto za njih že običajne čase, na predka pa ni bilo.

Rezultati:
1. Erhardt (NDR) 12"66
2. Fiedler (NDR) 12"89
3. Nowak (Poljska) 12"91
4. Buřanu (Romunija) 13"04, 5. Berend (NDR) 13"14, 6. Anisimova (SZ) 13"16, 7. Lebedjeva (SZ) 13"19, 8. Rabsztyń (Polj.) 13"53.
Res napet je bil met kladiva. Spiridonov je takoj v prvem metu malo shladil vzdruže je lepim metu do 74,14 m. Metal je skozi zanesljivo, od meta do meta pa se ni nevarno približevali. Metev zadnjega meta so vsi nesrečno pričakovali, meritev pa je dal samo 74 m. Sproščeni Spiridonov je bil zadnji na zaletišču in se podaljšal do 74,20. Theimer je metal slabše kot se je predvidevalo. Dmitrienko je v petem poskusu dosegel 74 m, vendar je prestopil.

Rezultati:
1. Spiridonov (SZ) 74,20
2. Sachse (NDR) 74,00
3. Theimer (NDR) 71,02
4. Dmitrienko (SZ) 71,18, 5. Bever (SZ) 71,04, 6. Hünig (ZRN) 70,58, 7. Kanar (Finska) 70,04, 8. Enesi (Madžarska) 68,50.

Predzadnji dan evropskega prvenstva je dal Italiji dve odlični četrti mesti, stadion pa je posebno ogrel Franco Fava, ki se je v zadnjem krogu boril za bronasto kolajno v teku na 3000 m čez zapreke.

KOLAJNE	
SOVJETSKA ZVEZA	8 3 5
VZHDNA NEMCIJA	5 9 4
POLJSKA	4 1 1
FINSKA	3 0 3
ZAHODNA NEMCIJA	1 3 5
VELIKA BRITANIJA	1 3 3
JUGOSLAVIJA	1 1 1
ITALIJA	1 1 1
BOLGARIJA	1 0 0
DANSKA	1 0 0
ČEŠKOSLOVAŠKA	1 0 0
FRANCIJA	0 2 2
ROMUNIJA	0 1 1
ŠVEDSKA	0 1 1

Tek je ostro začel prav Fava, ki je uvidel, da nima kaj iskati v finišu s prevelikim številom tekecev. Prvi kilometer so atleti pretekli v času, ki je obetala svetovni rekord. Po polovici teka je Fava zapustil vodilno mesto v korist najprej Malinowskega in nato Gärderuda. Z manjšo zamudo je sledil Nemeč Karst. Prvi je začel finiširati Malinowski, Gärderud pa je takoj reagiral. Malinowski je še pospešil v zadnjih 200 metrih in šved ga je ujel nad zadnjo zapreko. Malinowski je čakal prav ta trenutek. Uvidel je, da Gärderud teta ni bil sposoben še enega sprinta in je dokončno pobegnil. Svetovni rekord je vzdržal le za eno sekundo. Fava se je na koncu zagrizel v borbi, Karst pa je bil le hitrejši. Dosegel je na nov državni rekord, za 4 sekunde boljši od starega. Tek bi lahko ocenili skupinsko kot najboljši kakovosten v zgodovini atletike.

Rezultati:
1. Malinowski (Poljska) 8'15"0
2. Gärderud (Švedska) 8'15"4
3. Karst (ZRN) 8'18"0
4. Fava (Italija) 8'19", 5. Wehrli (Švic) 8'26", 6. Čefan (Rom.) 8'26", 7. Fröhmecke (Zah. Nem.) 8'26", 8. Buchheit (Fr.) 8'30", 9. Četrti je bil za Italijo tudi Visini v hoji na 50 km. Malo pred ciljem

DANAŠNJI SPORED	
17.00 — 110 m ovire (finale)	
troškovi (finale)	
višina 2 (finale)	
kopje M (finale)	
17.15 — start maratona	
17.30 — 1500 m M (finale)	
17.45 — 1500 m 2 (finale)	
18.00 — 4x100 m M (finale)	
18.15 — 4x100 m M (finale)	
18.30 — 5000 m (finale)	
18.55 — 4x400 m 2 (finale)	
19.10 — 4x400 m M (finale)	
19.20 — zaključek maratona	
20.00 — zaključna svečanost	

je bil celo na tretjem mestu, prehitel pa ga je Nemeč Selzer. Kanenberg je uvidel nekako do 25 km, nato pa je začel v krizo in močno popustil. Vseeno je z veliko mero borbenosti končal tekmo. Zmagal je gladko vzhodni Nemeč Höhne in tako ponovil uspeh iz Aten 1. 1968.

Rezultati:
1. Höhne (NDR) 3:59"05"6
2. Barč (SZ) 4:02"38"8
3. Selzer (NDR) 4:04"28"4
4. Visini (It.) 4:05"43"6, 5. Soldatenko (SZ) 4:09"31"6, 6. Skotnicki (NDR) 4:10"19", 7. Weidner (ZRN) 4:10"52", 8. Schubert (ZRN) 4:10"58".

Predtekmovalci so dala nekaj presenečenja. V metu kopja je izpadel eden favoritov Sovjet Makarov. Za kvalifikacijo mu je manjkalo

samo 8 cm. Napredoval ni niti Italijan Cramorotti. Najdaljši met je zabeležil svetovni rekorder Wolfermann (82,64 m).

Dramatična je bila štafeta 4x400 m za moške. Jugoslavija je tekla v prvi skupini iz Italije, Veliko Britanijo, Finsko, Nizozemsko in Francijo. V zadnji predaji je Sušan trdno držal četrto mesto in začel z močnim finišem. Nizozemski tekač ga je od zadaj verjetno nehoti porinil in Sušan je opetekaje končal svoj tek v travi točno pred enim od sodnikov. Sledila je izključitev Nizozemski, ki pa Jugoslavija ni nič pomagala. Tudi če bi »plavi« končali na četrtem mestu bi bili zanesljivo v finalu, ker je bila ta skupina zelo hitra in bi napredovala že zaradi časa, možno pa je, da bi Sušan koga tudi dohitel.

Končni rezultati deseterboja:
1. Skowronek (Polj.) 8207

ŠTAJTE PRIMORSKI DNEVNIK

NAŠI FAVORITI

110 m ovire
SR: Milburn (ZDA) 13"0
ER: Lauer (ZRN) 13"2
EP 1971: Siebeck (NDR) 14"0
Guv Dru je nesporno najmočnejši in kat edinega Evropejca ga lahko postavljamo na isto raven z Američani. Zal se zelo hitro zmede. Nasprotno je zelo miren Siebeck, v odlični formi pa je tudi Poljak Wodzyński. Italijan Butari se bo s težavo prebil v finale.

Predvideni vrstni red:
1. Dru (Francija)
2. M. Wodzyński (Poljska)
3. Siebeck (NDR)
Troskok
SR in ER: Sanjejev (SZ) 17,44
EP 1971: Drehm (NDR) 17,16
Sanjejev in Drehm kažeta nekaj znakov utrujenosti. Na vrhu je nastala izenačenost, ki lahko privede do čudnih vrstnih redov. Kot prvovrstni kandidat za zmago je Poljak Joachimowski, »outsider« pa bi lahko smatrali Sinickina, Segal in Sontaga.

Predvideni vrstni red:
1. Sanjejev (SZ)
2. Joachimowski (Poljska)
3. Segal (SZ)
Višina ženske

SR in ER: Blagojeva (Bolg.) 194
EP 1971: Gusebauer (Avstrija) 187
Obeta se nesporna zmaga za Rila Kirs v predtekmovalni pokalu. Veliko zanesljivost. Če ne bo U. Meyfarth ponovila podviga za OL, bo obe Nemki ogrozila lahko še Romunka Ioan. Rosemarie Witschas si lahko privoščijo začetek komaj pri 185 cm in torej naskok novega svetovnega rekorda še spočita.

Predvideni vrstni red:
1. Witschas (NDR)
2. Ioan (Romunija)
3. Simeoni (Italija)
Kopje moški

SR in ER: Wolfermann (ZRN) 94,06
EP 1971: Lusiš (SZ) 90,68
Lusiš je star, vendar se nikogar ne boji. Wolfermann je baje poskodoval na kolenu. Finci so kot vedno živčni. Tekmovanje utegne biti na slabi tehnični ravni kot večina metov na letošnjem EP. Presenečenja so možna skoraj samo od druge in tretje garde Finske in Sovjetske zveze.

Predvideni vrstni red:
1. Wolfermann (ZRN)
2. Lusiš (SZ)
3. Makarov (SZ)
1500 m moški
SR: Bayi (Tanzanija) 3'32"2
ER: Wadoux (Francija) 3'34"0
EP 1971: Arese (Italija) 3'38"4
Predteki so pokazali, da se vsi bojijo. Trenutno ni nihče v taki formi, da bi takoj pokazal zobe. Časi bodo verjetno tudi v finalu slabi. Vsi časkajo na končni sprint, tudi če niso nikoli razpolagali za brzino.

Predvideni vrstni red:
1. Höbger (Švedska)
2. Gysin (Švic)
3. Pantele (SZ)
1500 m ženske
SR in ER: Bragina (SZ) 4'1"4
EP 1971: Burnelet (NDR) 4'9"6
Prvakinja Krebs (prej Burnelet) je tekla zelo sproščeno in verjetno že upa na novo zmago. Gunhild Hoffmeister je pokazala, da ne zmora zelo ostrega finiša, po čemer pa se odlikuje Bolgarka Tormova. Od Sovjetinj utegne biti nevarna še Kazankina. Za Italijanko Dorio pričakujejo (kot vedno optimistično) čas okoli 4'5".

Predvideni vrstni red:
1. Tormova (Bolgarija)
2. Krebs (NDR)
3. Kazankina (SZ)
5000 m
SR in ER: Puttemans (Bel.) 13'13"0
EP 1971: Väätäinen (Fin.) 13'32"6
Super favorit Foster je v predteku tekmoval kot človek, ki se

2. Le Roy (Francija) 8146
3. Kratschmer (ZRN) 8132
4. Litvinenko (SZ) 8122, 5. Katus (Poljska) 7920.

PLANINSTVO

V TEM MESECU

Dan planincev na Nanosu

Kot vsako leto, praznuje SPDT tudi letos septembra svoj »zapovedni« praznik. Tudi letos bo »Dan planincev« na Nanosu in tudi ob tej priliki bodo tekmovali. Osrednje tekmovanje bo »Pohod na Nanos« in sicer čim hitrejša hoja z Razdrtega do vrha Nanosa (do koč). Smer je poljubna, le čas je omejen: največ 2 uri in pol. Vpisovanje, razdeljevanje številk in start bodo pri gostini v Razdrtem. Vpisnina znaša 500 lir za ekipo, ker letos ne bo tekmovanje za posameznike pač pa za ekipe. Ekipo lahko sestavljajo 3, 4 ali 5 članov. Ob startu prejme ekipa karton, na katerem bodo navedena imena članov ekipe in njih štartne številke. Karton bo ekipa morala izročiti komisiji na cilju. Člani ekipe morajo dospeti na cilj istočasno.

Start bo ob 9.30, vpisovanje se bo pričelo pol ure prej.

Nagrade: za 1. ekipo zlate kolajne, za 2. ekipo srebrne, za 3. ekipo bronaste kolajne posameznim članom ekipe in plaketa najboljšim uvrščenim ekipi, katero sestavljajo samo družinski člani.

Ob tej priliki razpisuje SPDT natečaj za:

1. Najlepšo fotografijo »Dneva planincev 1974« na Nanosu in 2. Najdružnejšo fotografijo dneva planincev na Nanosu. Slike so lahko črno bele ali barvaste, format je poljuben. Slike, zaprte v zalepki, v kateri naj bo na posebnem listu navedeno ime, naj se izročijo do 10. oktobra v uradu ZSDI v UL Geppa 9, Trst.

Nagrajevanje in razstava slik bo ob priliki 1. predavanja sezone 74-75. s. m.

Start bo ob 9.30, vpisovanje se bo pričelo pol ure prej.

Nagrade: za 1. ekipo zlate kolajne, za 2. ekipo srebrne, za 3. ekipo bronaste kolajne posameznim članom ekipe in plaketa najboljšim uvrščenim ekipi, katero sestavljajo samo družinski člani.

Ob tej priliki razpisuje SPDT natečaj za:

1. Najlepšo fotografijo »Dneva planincev 1974« na Nanosu in 2. Najdružnejšo fotografijo dneva planincev na Nanosu. Slike so lahko črno bele ali barvaste, format je poljuben. Slike, zaprte v zalepki, v kateri naj bo na posebnem listu navedeno ime, naj se izročijo do 10. oktobra v uradu ZSDI v UL Geppa 9, Trst.

Nagrajevanje in razstava slik bo ob priliki 1. predavanja sezone 74-75. s. m.

NOGOMET

PRIMORCI V SLOVENSKEH LIGAH

Nasprotujoči si rezultati tekem

Dve koli v slovenski ligi sta že nakazali razmerje moči posameznih ekip. Bivša drugoligaša, soborška Mura in ljubljanski Mercator, sta edina resna kandidata za prvača, ogrožita pa jih lahko do neke mere Kladivar in Slovan. Ostala moštva bodo tvorila sredino oziroma spodnji del lestvice. Kandidatov za izpad je več, kaže pa, da bo lendavska Nafta, ki je v dveh tekmah prejela kar 12 golov, outsider.

Prvi dve koli primorskih ligašev, Izole, Vozil in Koprata, sta si med sabo močno nasprotovali. V prvem kolu so vsi trije izgubili, v drugem pa nodeden.

Prvo kolo zahodne coneške lige je prineslo primorskim ligašem tri zmage in dva poraza. Najbolje je startalo ajdovski Primorje, ki je v Kranju premagal tankajšnji Savo kar s 5:1. V Sežani je Tabor gladko opravil z vrhniškim Unjajem z goloma Željenika in Pahorja, ki sta padla že kmalu po začetku tekme. V Mirnu je začela Adria tekme s Tržičem brez štirih standardnih igralcev (Klanjščka, Petrovičič, Franciskina in Ivčeva). Mladi igralci so imeli precej težav z gostujočim moštvom, ki je celo povedlo in so si šele v drugem polčasu zagotovili zmago.

Dekanski Jadran je na domačem igrišču dokaj visoko (0:4) izgubil s sicer favorizirano Litijo, ki jo je premagal še v zadnjem kolu prejšnjega sezona.

Predvideni vrstni red:
1. Thompson (Bel. Brit.)
2. Cindolo (Italija)
3. Limolo (Belgija)
Štafeta 4x100 m moški

SR: ZDA 38"110
ER: Francija 38"40
EP 1971: CSSR 39"03
Najboljšo ekipo ima SZ, odločile pa bodo predaje. Prava loterija med SZ, Italijo, Francijo in Zahodno Nemčijo.

Predvideni vrstni red:
1. Sovjetska zveza
2. Zahodna Nemčija
3. Italija
Štafeta 4x100 m ženske

SR in ER: NDR 42"16
EP 1971: ZRN 43"3
Vzhodne Nemke niti skupinsko ne predstavljajo več strahu, so pa vseeno še najmočnejše. Usoden zna biti zanje strah.

Predvideni vrstni red:
1. Zahodna Nemčija
2. Vzhodna Nemčija
3. Sovjetska zveza
Štafeta 4x400 m moški

SR: ZDA 2'56"1
ER: ZRN 3'00"5
EP 1971: ZRN 3'02"9
Nemci bodo z lahkoto ubranili naslov izpred treh let. Vsi ostali močno zaostajajo. Lepe možnosti bi imeli Sovjeti s svojimi zaprekaši, nimajo pa navade, da bi na tek način spekulirali. Ustrezna forma vseh 4 Jugoslovancev prinese lahko visoko uvrstitev.

Predvideni vrstni red:
1. Zahodna Nemčija
2. Finska

V preteklem tednu so se na Opčinah zbrali predstavniki slovenskih zamejskih športnih društev in razpravljali o jubilejnim štafetnem teku ob priliki 50-letnice ZSDI

ŠPORT NA ZNAMKAH

O Maliju kot samostojni politično-administrativni enoti je bil prvič govor po drugi svetovni vojni, in sicer leta 1959, ko je nastala federacija med Senegalom in nekdanjim francoskim Sudanom. Federacija je imela zelo kratko življenje, saj je Senegal že leta 1960 proglasil svojo neodvisnost in je tako tudi Mali postal samostojna republika. Mali se torej nahaja na ozemlju nekdanjega francoskega Sudana v srednjazahodni Afriki; država nima dostopa k morju.

Filatelistično je ta mlada republika dokaj aktivna in tudi njene športne serije so kar številne. Prvi športni motiv se je na znamki pojavil leta 1963 v seriji, ki je bila posvečena tednu mladine. Na znamki za 5 in 10 Fr. so prikazani trije tekmovalci, ki so zasedli prva tri mesta na nekem tekmovanju, na znamki za 85 Fr. pa je trenutek nogometne tekme.

Leto kasneje je izšla serija za olimpijske igre v Tokiu. Na znamki za 5 Fr. je prikazan nogometaš pred stadionom, na tisti za 10 Fr. boksaar in stadion, na znamki za 15 Fr. tekač, na znamki za 85

Fr. pa skakalec v daljino. Vseafriški športni inigram so v Maliju do danes posvetili dve seriji. Prva je izšla leta 1965 ob priliki iger v Brazavilu. Na znamkah za 5 in 15 Fr. sta prikazana plavanje in rokoborba. Leta 1963 so izšli tri znamke za igre v Lagosu: skok s palico (70 Fr.), met diska (270 Fr.) in nogomet (280 Fr.). Letos je pa izšla še serija dveh znamk za svetovno nogometno prvenstvo v Münchnu, ki nam prikazuje trenutek neke nogometne tekme.

Znatno bogatejša je pa zbirka znamk za pokal Rimet. Na znamki sta narisana igrišče in zemeljska obla. Za deveto tekmovalce, ki je bilo v Mehiki sta izšli leta 1970 dve znamki: prikazani so nogometaši na stadionu v slogu, ki bi moral spominjati na staro indijansko umetnost. Ta poskus je precej ponosrečen. Končno je bil lani na vrsti še München. Izšlo so tri znamke in blok.

Tudi olimpijski motivi so zastopani pri filateliji te države. Leta 1968 sta izšli dve seriji in sicer ena iz dveh znamk za zimske igre v Grenoble (olimpijsko naselje in pogled na tekmovalne proge), dru-

Leta 1974 — šahovska olimpiada v Nici. Okusno izdelana znamka

za 100 Fr. ob priliki Osmega prvenstva za pokal Rimet. Na znamki sta narisana igrišče in zemeljska obla. Za deveto tekmovalce, ki je bilo v Mehiki sta izšli leta 1970 dve znamki: prikazani so nogometaši na stadionu v slogu, ki bi moral spominjati na staro indijansko umetnost. Ta poskus je precej ponosrečen. Končno je bil lani na vrsti še München. Izšlo so tri znamke in blok.

Tudi olimpijski motivi so zastopani pri filateliji te države. Leta 1968 sta izšli dve seriji in sicer ena iz dveh znamk za zimske igre v Grenoble (olimpijsko naselje in pogled na tekmovalne proge), dru-

DVOBOJ AURISINA-VESNA ŠE NI POKAZAL FINALISTA

Za vstop v finale bi morali Križani premagati Libertas z dvema goloma razliko

Aurisina — Vesna 1:1 (1:0)

AURISINA: Croci, Braico, Perisutti, Olenich, Dobrilla, Caharija, Pertot, Madalen, Sebenico, Bortolotti, Doglia.

VESNA: R. Tenze, Visintin, Verzier, D. Košuta (v 62. min. Kelemenic), S. Tenze, Skrem, Sims, Valente, Caharija, Germani, B. Tenze (v 13. min. Botti).

STRELCA: v 33. min. Doglia, v 49. min. Botti. KOTI: 10:5.

SODNIK: Spangero iz Trsta. — Stranska sodnika: Zidarich in Mao-le iz Trsta. GLEDALCEV: 600.

Dvoboj med Aurisino in Vesno se je končal brez zmagovalca in tako še ni znano katera od ekip bo igrala v finalu.

Srečanje, čeprav precej ostro, je bilo dopadljivo. Aurisina je pokazala bolj zrelo in učinkovito igranje od Vesne, ki je bila pomanjkljivo posredna na sredini igrišča. Križani so morda zgrešili v tem, da so na ta del igrišča postavili le Germani in Valenteja (tokrat je imel slab dan). D. Košuta je igral preveč v ozadju, praktično vloga branilca. Sims, ki bi verjetno moral pomagati na sredini igrišča, pa je igral vedno na desnem krilu.

Aurisina je prav tukaj imela očitno premoč, saj so na sredi po-

za »Memorial Egona Puntarja»

ZAKASNE LESTVICE	
SKUPINA A	
Olimpija	2 1 1 0 2 1 3
Primorec	2 1 0 1 2 2 2
Zarja	2 0 2 0 1 1 2
Primorje	2 0 1 1 1 1 1

SKUPINA B	
Aurisina	3 2 1 0 4 1 5
Vesna	2 1 1 0 3 1 3
Lib. Prosek	1 0 0 1 0 1 0
Breg	2 0 0 2 0 4 0

Ija igrali Caharija, Madalen, Bortolotti in občasno še Sebenico. Vsi štirje so gibčni in hitri, tako da v prodornih akcijah postanejo napadalci, če je pa treba znajo tudi pomagati obrambi. Razumljivo je zato, da sta bila v začetku Germani in Valente vedno izločena iz igre in je nastala v vrstah Vesne praznina. Povezave med obrambo in napadom ni bilo. Aurisina se je zvala v vsaki prodorni akciji postavila tudi s petimi ali šestimi napadalci, ki so spravi v zagato obrambo Vesne, medtem ko je obramba Aurisine z lahkoto nadzorovala napad Vesne, ki so ga stajali Sims, Caharija in B. Tenze. Prav slednji pa se je že v 13. min. igre poškodoval. Zamenjal

ga je Botti, ki ni napadalec temveč branilec.

Premoč Aurisine je obrodila sadove v 33. min. igre. Dva branilca Vesne sta v kazenskem prostoru zgrešila poseg, žoge se je postalil Doglia, ki je z glavo premagal Tenzeja. Kazalo je, da Vesna nima moči in Aurisina bi lahko pet minut kasneje podvojila, če ne bi sodnik oškodoval Nabrežince za očitno enajstmetrovko.

V nadaljevanju je Vesna takoj izenačila. To je dalo povod trenerju Košuti, da je nekoliko spremenil taktiko moštva, in sicer je zgostil sredino igrišča s tem, da je zamenjal D. Košuto s Kelemenicem. Taktika je bila posrečena, saj kljub stalnemu pritisku Aurisine ni R. Tenze dobil več gola.

Aurisina, ki je najmočnejša ekipa te skupine, je nekoliko kvalifikacijski del turnirja z dvema točkama prednosti pred Vesno. Križani pa morajo igrati še z Libertasom s Proseka in v primeru, da zmagajo z dvema goloma razliko bo finalist turnirja Vesna.

B. R.

V nadaljevanju nogometnega tekmovanja na Proseku je sinoči med naraščajoči Primorje premagalo Domilo s 3:0 in se je uvrstilo v finale.

Pri članih je Primorje odpravilo Olimpijo s 4:0.

BREG — PRIMOREC 3:1
Brezani so s to zmago osvojili 3. mesto na turnirju za »Memorial Gerli».
